

1801

ՀԱՍՏՈՏՎԱԾ Ե ՀՍԵՀ ԼՈՒՍԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ԿՈՂՄԻՑ

Գ Ա Շ Ա Գ Ի Բ Ք

ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆ ԼԵԶՎԻ

ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴԳՐՈՑՆԵՐԻ ՈՒԹԵՐՈՐԴ ԴԱՍՍ-
ՐԱՆԻ, ԲԱՆՅԱԿՆԵՐԻ ՅԵՎ ՏԵԿՆԻԿՈՒՄՆԵՐԻ
Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Կ Ո Ւ Ր Ս Ե Ր Ի Հ Ա Մ Ա Ր

LEHRBUCH DER DEUTSCHEN SPRACHE

43-8
—
Խ-76

Գ Ա Կ Չ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն
1986

13 MAY 2013

24 APR 2013

ՀԱՍՏԱՑՎԱԾ Ե ՇՄՆՀ ԼՈՒՍԺՈՂԿՈՍԱՏԻ ԿՈՂՄԻՑ

43-8
m-76
www

Դ Ա Ս Ա Գ Ի Ր Ք
Գ Ե Ր Մ Ա Ն Ե Ր Ե Ն Լ Ե Ջ Վ Ի

ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԳՊՐՈՑՆԵՐԻ ՈՒԹԵՐՈՐԳ ԳԱ-
ՍՏՐԱՆԻ, ԲԱՆՏԱԿՆԵՐԻ ՅԵՎ ՏԵԽՆԻԿՈՒՄՆԵՐԻ
Ա.Ռ.Ա.Ջ.Ի.Ն ԿՈՒՐՍԵՐԻ Է.Ա.Մ.Ա.Ր

LEHRBUCH DER
DEUTSCHEN SPRACHE

103
38

Կազմեց Մ. ԽՈՍԻԿՅԱՆ

Պ Ե Տ Ա Վ Ա Ն Շ Ր Ա Տ Ա Ր Ա Վ Գ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն
Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն 1935

Փ 1 ա վ 1 ք տ 8632
Հրատար. № 3167
Տ Ի ք 5 ա 5 0 0 0

Das Alphabet

(Այբբենը)

Die lateinischen Buchstaben

լատինական տառերը

a A	a A	u	n N	n N	ն
b B	b B	p	o O	o O	ո
c C	c C		p P	p P	պ-փ ^{միջին} _{հնչյուն}
d D	d D	q	q Q	q Q	ք
e E	e E	t	r R	r R	ր-ր ^{միջին} _{հնչյուն}
f F	f F	z	s S	s S	ս-զ
g G	g G		t T	t T	տթ ^{միջին} _{հնչյուն}
h H	h H	h	u U	u U	ու
i I	i I	h	v V	v V	ֆ-վ
j J	j J	j	w W	w W	վ
k K	k K	ք-կ ^{միջին} _{հնչյուն}	x X	x X	քու
l L	l L	լ	y Y	y Y	ի ^{ի-ի և} _{ու-ի միջին} _{հնչյուն}
m M	m M	մ	z Z	z Z	ց

Գերմաներենն ունի յերկու տեսակ այբբեն, մեկը՝ լատինական, մյուսը գոթական: Մենք ծանոթանում ենք առայժմ լատինական այբբենին: Տառերի արտասանությունը համարյա նույնն է, ինչ վոր հայերեն համապատասխան տառերինը:

Բացի վերոհիշյալ 26 տառերից, կան յերկբարբառ ձայնավորներ և բարդ բաղաձայններ:

Յերկբարբառ ձայնավորներն են՝

ei = այ, aa = ա*, oo = օ,

eu = ոյ, ee = օ, ie = օ,

ä մոտ. = ե (ա-ի և ե-ի միջև մի հնչյուն),

ö մոտ. = եո (ե-ի և ո-ի միջև մի հնչյուն),

ü մոտ. = յու (ի-ի և ու-ի միջև մի հնչյուն):

e-ն i-ից հետո չի արտասանվում. h-ը a, e, o և u ձայնավորներից հետո չի արտասանվում, բայց գրվում է, վորպեսզի ձայնավորները յերկար հնչվեն՝ ah, eh, oh, uh = ա, է, օ, օ:

Բարդ բաղաձայններն են՝ ch = խ, sch = շ, tsch = չ:

ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆ ՀՆՁՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ.

Aa = ա (da = դա — այստեղ, այնտեղ, այն ժամանակ, վորովհետև, անա):

aa արտասանվում է մի անընդհատ «ա», բայց յերկար (Saal = գալ — դահլիճ, Haar = հար — մազ, ծամ):

ah արտասանվում է մի անընդհատ «ա», բայց յերկար (Bahn = բան — ուղի, kahl = քալ — լերկ, ճաղատ):

ä (մեծատառ նաև Ae) արտասանվում է «ե»-ի նման՝ քիչ թեքված դեպի «ա»-ն (Bär = բեր — արջ, die Säle = զի գելե — դահլիճներ). Այս հնչյունը կոչվում է a-Umlaut = «ա»-ուժլաութ:

äu = ոյ (Bäuerin = բոյերին — գեղջկուհի):

Bb = բ (Bad = բառ — բաղնիք, Baum = բառ — ծառ):

Cc = հիմա այլևս առանձին չի գործածվում գերմաներեն բառերի մեջ, այլ միայն ck և ch կապակցությամբ. ck = ք (միայն բառամիջում և բառավերջում).

* Ձայնավորի վրա դրված նշանը ցույց է տալիս, վոր ձայնավորը պետք է յերկար արտասանել:

(Blick = բլիք — հայացք. Ecke = եքե — անկյուն):

ch = խ a, o, u ձայնավորներից հետո. (Bach = բախ — առու, Loch = լոխ — ծակ, Buch = բուխ — գիրք):

ch = ք s-ից առաջ (Fuchs = ֆուքս — աղվես, sechs = գեքս — վեց):

ch — արտասանվում է իբրև հ-ի և խ-ի կամ շ-ի և յ-ի միջև մի հնչյուն, յեթե ch-ն i, e, ä, ü, ö ձայնավորներից և կամ վորևե բաղաձայնից հետո յե գալիս (ich = յես, durch = միջոցով):

Dd = դ (Diele = դելե — հատակ):

d-ն բառավերջին մեծ մասամբ արտասանվում է տ-ի նման: dt-ն արտասանվում է մոտավորապես «թ»-ի նման (Stadt = շտաթ):

Ee = է (Erde = երդե — գետին, հող):

e-ն չի արտասանվում i ձայնավորից հետո, բայց i-ն այդ դեպքում արտասանվում է յերկար (hier = հիր — այստեղ):

ee = է (Klee = քլե — առվույտ):

e-ն, յերբ ընկնում է շեշտից հետո, արտասանվում է «ը»-ին մոտ (Besen = բեզըն — ավել, lesen = լեզըն — կարդալ):

ei = այ (Bein = բայն — վոտք, eilen = այլըն — շտապել):

eu և äu = ոյ (Eule = ոյլե — բու, heute = հոյտե — այսոր, deutsch = դոյչ — գերմաներեն, Bäume = բոյմե — ծառեր):

Ff = ֆ (Fenster = ֆենստեր — լուսամուտ):

Մանրություն — ֆ են արտասանվում v-ն (գերմաներեն բառերի մեջ) և ph-ն (հունարեն և լատիներեն բառերի մեջ):

Gg = գ (gut = գութ — լավ, gehen = գեհըն — գնալ):

g = ն ng կապակցության մեջ արտասանվում է թույլ, այն էլ քթի մեջ, այնպես վոր ու-ն ավելի ուժեղ է լրսվում, քան g-ն (lang = լանգ — յերկար):

Hh = հ (Haus = հաուս — տուն, Hund = հունդ — շուն):

h-ն ձայնավորից հետո չի արտասանվում, բայց ձայնավորը յերկարանում է (Ehre = էրե — պատիվ, Befehl = բեֆել — հրաման, sah = գա — տեսավ):

li = ի (in = ին — մեջ, finden = ֆինդըն — գտնել):
 Jj = j (ja = յա — այո, Jahr = յար — տարի):
 Kk = ք (kommen = քոմըն — գալ, Kind = քինդ — յերեխա):
 Ll = լ (Leben = լեբըն — կյանք):
 Mm = մ (Mal = մալ — անգամ, Mensch = մենշ — մարդ):
 Nn = ն (Name = նամե — անուն):
 Oo = ո (oft = ոֆթ — հաճախ, Bogen = բոգըն — աղեղ):
 ö-ն մեծատառը նաև Oe) արտասանվում է մոտավորապես «յո»: Այս հնչյունը կարելի յե ճիշտ արտաբերել, յերբ բերանը «ո»-ի համար բաց անենք, բայց արտասանենք «ե», կամ «ե»-ի համար բացենք, բայց արտասանենք «ը»:
 Pp = ավելի շուտ հայերենի «փ»-ին, քան «պ»-ին (Papier = փափիր — թուղթ):
 ph = ֆ (հունարեն և լատիներեն բառերում. Philosoph = ֆիլոզոֆ — փիլիսոփա):
 Qu, qu — արտասանվում է «քվ» (Quittung = քվիթունդ — անդորրագիր):
 Rr = ռ (Rad = ռադ — անիվ, Herr = հեռ — պարոն):
 Ss = ս (das = դաս — այս, Gast = գաստ — հյուր):
 s = զ՝ ձայնավորից առաջ (Sand = զանդ — ավազ, sehr = զեր — շատ):
 S = շ՝ p-ից և t-ից առաջ, յեթե բառարմատը սկսվում է sp ով կամ st-ով (stehen = շտենըն — կանգնել, sprechen = շպրեխըն — խոսել, verstehen = ֆերշտենըն — հասկանալ):
 ss կամ ß (= s + z) = ս [(essen = եսըն — ուտել, gießen = գիսըն — ածել (շուր)]:
 sch = շ (Schule = շուլե — դպրոց, Hirsch = հիրշ — յեղջերու):
 Tt «թ»-ին ավելի մոտ է արտասանվում քան «տ»-ին (Tier = թիր — կենդանի):
 th = թ գործածվում է հունարեն և լատիներեն բառերում, Theater = թեատր — թատրոն:
 tz (= t + z) մոտավորապես = ց (Katze = քացե — կատու):
 Uu = ու (Buch = բուխ — գիրք):
 ü (մեծատառը՝ Ue կամ U) = մոտավորապես «յու» (վանեցոց բարբառի արտասանությամբ), (Tür = թյուր — դուռ):

Vv = ֆ (Vater = ֆատըր — հայր):
 Ww = վ (Weg = վեգ — ճանապարհ):
 Xx = քս (հունարեն բառերում, Xenophon = ֆսենոֆոն):
 Yy = ի (System = զիսթեմ — սիստեմ):
 Zz = ց (Zimmer = ցիմըր — սենյակ):

Ծանոթություն. — Կրկնվող բաղաձայններին (ss, rr, ck, mm, nn, ll, gg, ff և այլն) նախորդող ձայնավորն արտասանվում է կարճ, իսկ բաղաձայններն արտասանվում են իբրև միայն մեկ բաղաձայն:

Kamm = քամ* — սանր, Affe = աֆե — կապիկ:

Mann = ման — մարդ:

alle = ալե — բոլոր, essen = էսըն — ուտել:

tion, tien (հունարեն և լատիներեն բառերում) արտասանվում են ցիոն, ցիեն (Nation = նացիոն — ազգ, Patient = պացիենտ — հաճախորդ):

* Ձայնավորի վրա դրված նշանը ցույց է տալիս, զոր ձայնավորը պետք է կարճ արտասանել:

Übung № 1.

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 1.

Guten Tag, Genossen!
Vorwärts an die Arbeit!
Wir lernen deutsch.

1. Das ist das Auditorium. Wir arbeiten hier. Wir lernen deutsch. Wir lernen gut und fleißig. Das Auditorium ist groß, breit, lang, hoch und hell. Es hat drei Fenster, viel Sonne, Licht und Luft.

Vor uns ist eine Tür, ein Tisch und ein Stuhl. Dort ist der Lektor. Jeder Student hat ein Buch und ein Heft. Wir lesen, wir sprechen und wir schreiben deutsch. Der Text ist leicht.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԳԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Գերմաներենում գոյական անունները մեծատառով են սկսվում. նրանք լինում են յերեք սեռի՝ արական, իգական և շեգոր: Գոյականի վոր սեռին պատկանելը ճանաչվում է այն հոգից, վոր զրված է լինում նրա առաջ յեզակի ուղղականում. որինակ՝ der Tisch — սեղան-ը, die Tür գուռ-ը, das Fenster — լուսամուտ-ը. „der“-ը արականի, „die“-ն — իգականի և „das“-ը շեգորքի հոգն է: Գոյականները միշտ պիտի սովորել հոգի հետ:

2. Ստորոգյալի գերը կատարող ածականները թվով և սեռով անփոփոխ են մնում. որինակ՝ der Tisch

ist groß, die Tür ist groß, das Fenster ist groß, die Fenster sind groß.

3. Գոյականներն առանց հոգի յեն գործածվում, յերբ նրանց առաջ զրված է լինում մի վորոշիչ բառ՝ գլխավորապես թվական կամ ցուցական ածական. որինակ՝ drei Fenster, viel Sonne, jeder Student.

4. Արական սեռի գոյականներին յերբեմն ավելացնելով „in“ վերջածանցը՝ ստանում ենք նույն իմաստի իգական գոյականներ. որինակ der Student — ուսանող, die Studentin — ուսանողուհի, der Lehrer — ուսուցիչ, die Lehrerin — ուսուցչուհի:

5. Հոգերը (der, die, das) ցույց են տալիս նաև գոյականի վորոշ լինելը. գոյականի ընդհանրությունն արտահայտվում է հոգի բացակայությամբ. որինակ das Licht — լույս-ը, die Luft — ոդ-ը. Licht und Luft — լույս և ոդ (առանց ը-ի):

Übung № 2.

Guten Morgen, Genossen!

1. Der Lektor fragt: Was ist das? Ein Student antwortet: Das ist das Auditorium.

Der Lektor fragt weiter: Was ist das? Ein anderer Student antwortet: Das ist das Auditorium, das ist der Tisch.

Dann fragt der Lektor: Wer ist das? Eine Studentin antwortet: Das ist der Lektor.

Weiter fragt der Lektor: Wer ist das? Ein Student antwortet: Das ist die Studentin Schmidt.

2. Dann sagt der Lektor: Genossen Studenten und Studentinnen, fragt und antwortet selbst.

Wir Studenten und Studentinnen fragen und antworten.

Ein Student fragt: Was ist das?

Eine Studentin antwortet: Das ist die Tafel, das ist die Decke u. s. w. (= und so weiter).

Dann fragen wir weiter: Wer ist das?

Die Studenten und Studentinnen antworten: Das ist der Genosse Lektor. Das ist der Student Petrossjan. Das sind die Genossen Pertossjan und Martirossjan.

3. So arbeiten wir lange. Wir lernen fleißig und gut. Wir studieren mit Interesse.

Endlich sagt der Lektor: Schluß! Auf Wiedersehen, Genossen und Genossinnen!

Wir alle antworten laut und klar: Auf Wiedersehen, Genosse Lektor!

Fragen und Antworten.

1. Was ist das?

Das ist der Tisch.

Das ist der Stuhl.

Das ist die Tür.

Das ist die Decke.

Das ist die Tafel.

Das ist das Fenster.

Das ist das Buch.

Das ist das Heft.

Das ist das Auditorium.

2. Wer ist das?

Das ist der Student.

Das ist der Lektor.

Das ist der Genosse.

Das ist die Genossin.

3. Wer ist das?

Das sind Genossen.

Das sind Studenten.

Das sind Genossinnen.

Das sind Studentinnen.

4.

Ist das der Tisch?

Ja, das ist der Tisch; u. s. w.

5.

Ist das ein Student?

Ja, das ist ein Student, u. s. w.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Բայերի 3-րդ զեմքը սահմանական ներկայում ընդհանրապես վերջանում է „t“ տառով. որինակ՝ er fragt — նա հարցնում է, er sagt — նա ասում է:

Յեթե բայարմատը վերջանում է „t“ տառով, ներկայի 3-րդ զեմքի վերջավորությունը լինում է „et“ որ. er antwortet — նա պատասխանում է:

2. Ուշադրություն. սահմ. ներկայի յեզ. 3-րդ զեմքը և հրամայականի հոգնակի 2-րդ զեմքը նույն ձևն ունեն. որինակ՝ fragt! — հարցրեք, sagt! — ասացեք, antwortet! — պատասխանեցեք:

3. Գերմաներենում խոսքի մեջ բառերն ունեն վորոշ հաստատուն զասավորություն: Գլխավոր հաստատական նախադասության մեջ առաջին տեղը զբաղում է յենթական, ապա ստորոգյալը, հետո մնացած անդամները. որինակ der Lektor fragt. հարցական նախադասության մեջ առաջին տեղը բռնում է ստորոգյալը, ապա յենթական և մյուսները. որ. ist das der Tisch? յեթե առանձին հարցական դերանուն կա, ապա նա յե բռնում առաջին տեղը, իսկ յերկրորդ տեղը ստորոգյալը, ապա յենթական. որինակ՝ was ist das — ի՞նչ է սա, wer ist das — ո՞վ է սա:

Übung № 3.

1. Guten Abend, Genossen und Genossinnen! Wir arbeiten weiter. Lesen Sie! Antworten Sie! Schreiben Sie! Hören Sie! Übersetzen Sie! Wiederholen Sie!

Der Lehrer kommt. Er sagt: Guten Abend, Genossen und Genossinnen! Alle antworten: Guten Abend, Genosse Lehrer!

Die Stunde beginnt. Unsere deutsche Stunde beginnt. Wir sitzen und lernen deutsch. Wir lernen heute die Zahlen von eins bis zwölf.

2. Ich zähle: eins, zwei, drei, vier, fünf, sechs, sieben, acht, neun, zehn, elf, zwölf.

Diese Zahlen müssen alle genau behalten. Dann können wir alle später leicht weiter zählen.

3. Weiter lernen wir eine neue Frage:

Wo ist das Ding?

Wo ist der Tisch?

Wo ist das Fenster?

Wo ist die Tür?

Wo ist die Lampe?

Wo ist die Diele?

Wir antworten:

Der Tisch ist hier.

Das Fenster ist dort.

Die Tür ist vorn.

Die Lampe ist oben.

Die Diele ist unten, u. s. w.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Մեկին հարգանքով դիմելիս հայերեն ասում են՝
Դուք այս «Դուք»-ին գերմաներենում համապատասխանում
ե Sie. „Sie“-ն գրվելով անորոշ դերբայի հետևից, տալիս է
հարգանքով արտահայտված հրամայականի 2-րդ դեմք. որի-
նակ՝ Lesen Sie! — կարդացեք (դուք), Schreiben Sie! — գրե-
ցեք (դուք): Այս դեպքում „Sie“-ն գրվում է մեծատառ:

Übung № 4.

1. Achtung, Genossen! Wir arbeiten weiter. Bitte, lesen Sie! Bitte, schreiben Sie! Bitte, antworten Sie! Bitte, übersetzen Sie! Bitte, wiederholen Sie! Wir lernen die Farben. Die Farben sind: weiß, schwarz, rot, grün, gelb, blau, grau, braun, rosa, lila.

2. Dann lernen wir noch eine neue Frage:

Wie ist das Ding?	Man muß antworten:
Wie ist die Tafel?	Die Tafel ist schwarz.
Wie ist der Tisch?	Der Tisch ist braun.

Weiter fragt der Lehrer: Genossin Abowjan, sagen Sie, wie ist die Decke? Wie ist die Diele? Wie ist die Wand? Abowjan antwortet: Die Decke ist weiß, die Diele ist gelb, die Wand ist grau.

3 Der Lehrer bemerkt: Gut, Genossin Abowjan! Jetzt beschreiben wir die Klasse. Genosse Sakarjan, antworten Sie: Wie ist die Klasse?

Genosse Sakarjan antwortet: Die Klasse ist groß, breit, lang, hoch und hell. Sie hat viel Sonne, Licht und Luft. Der Lehrer bemerkt: Sehr gut, Genosse Sakarjan. Bitte, schreiben Sie das an die Tafel. Genosse Sakarjan geht und schreibt an die Tafel. Wir alle schreiben auch. Dann schreiben wir die Losung:

Der Arbeiter und der Bauer müssen einig sein!

Fragen.

Wo ist der Tisch?	Wie ist die Decke?
Wo ist die Lampe?	Wie ist der Tisch?
Wo ist der Lektor?	Wie ist die Tafel?

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Wie ևշանակում է ինչպես և ինչպիսին. որինակ
Wie schreibt er? — ինչպես է գրում նա. Wie ist er? —
ինչպիսին է նա:

2. Man անորոշ գերանունը գրվում է բայի յեզակի
3-րդ դեմքի հետ, յերբ վերջինս վորոշ չէ. որինակ man
muß — պետք է. man sagt — ասում են, ասվում է:

3. Sein — լինել և haben — ունենալ՝ գերմաներենում
ոժանդակ բայեր են և նրանց սահմ. ներկան այսպես է.

ich bin յես եմ	wir sind մենք ենք
du bist դու յես	ihr seid դուք եք
er, sie, es, ist նա յե	sie sind նրանք են
	Sie sind դուք եք
ich habe յես ունեմ	wir haben մենք ունենք
du hast դու ունես	ihr habt դուք ունեք
er, sie, es, hat նա ունի	sie haben նրանք ունեն
	Sie haben դուք ունեք.

Ոժանդակ են կոչվում sein, haben, ինչպես նաև werden
բայերը նրա համար, վոր սրանց ոգնությամբ բայերի
բարդ ձևեր են կազմվում:

Übung № 5.

Wissen ist Macht!

Genossen, seid fleißig, energisch und arbeitet!

1. Heute lernen wir Fragen und Antworten auf „ja“ und auf „nein“. Wir fragen: Hat die Klasse eine Tafel? Wir antworten: Ja, die Klasse hat eine Tafel.

Wir fragen weiter: Hat die Klasse ein Katheder?
Nein, die Klasse hat kein Katheder.

Eine andere Frage: Schreibt Genosse Marx? Ja, Genosse Marx schreibt. Oder: Antwortet Genossin Schulz? Nein, Genossin Schulz antwortet nicht. Hat Genosse Markarjan viel Geld? Ach nein, Genosse Markarjan hat leider kein Geld.

2. So sprechen, fragen und antworten wir.

So arbeiten wir zwei akademische Stunden. Die Übung ist nicht schwer. Dann schreiben wir noch einige Losungen, zum Beispiel:

Es lebe die Weltrevolution!

Es lebe der Weltoktober!

Es lebe die Rote Armee und die Rote Flotte!

Die Studentin Stepanjan fragt: Genosse Lehrer, schreibt Markarjan gut? Ja, antwortet der Lektor, — Markarjan schreibt gut und richtig, oder: Nein, er schreibt nicht gut und nicht richtig, er schreibt falsch. Er schreibt schlecht, er schreibt schwach u. s. w.

3. So vergeht die Stunde. Wir fragen und Antworten, wir sprechen und schreiben immer deutsch. Wir studieren mit Interesse. Die Uhr zeigt neun. Die Stunde endet. Der Lehrer sagt: Gute Nacht, Genossen! Wir antworten: Gute Nacht, Genosse Lehrer!

4. Fragen und Antworten.

Frage:

Antwort:

1. Arbeitet der Student?	Ja, der Student arbeitet.
2. Hat er ein Buch und ein Heft?	Ja, er hat ein Buch und ein Heft.
3. Haben wir viel Zeit?	Nein, wir haben nicht viel Zeit.
4. Studieren wir mit Energie und Interesse?	Ja, wir studieren mit Energie und Interesse.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Nicht ein — (վոչ մի) բառերի փոխարեն գործ են ասում kein բառը որինակ՝ er hat kein Buch.

2. Ժխտական „nicht“ բառը զրվում է բայից հետո, յեթե բայն է ժխտվում. իսկ յեթե խոսքի ուրիշ մասերն են ժխտվում, այն ժամանակ nicht կամ kein զրվում է ժխտվող բառից առաջ. որինակ՝ er antwortet nicht նա չի պատասխանում. բայց Genossin Muradjan hat kein Geld — ընկերուհի Մուրադյանը փող չունի:

3. Գերմաներենում յերկու կամ ավելի բառեր իրար կցվելով առանց հոդակապի, հաճախ կազմում են մի բարդ բառ: Այսպես կազմված բարդ բառի հիմնական իմաստը վերջին բառն է արտահայտում, իսկ զրանից առաջ զրված բառերը վորոշիչի կամ սեռական հոլովով վերադրի դեր են խաղում: Որինակ՝ die Weltrevolution. Welt աշխարհ կնշանակի, իսկ այս բարդ բառը կնշանակի « համաշխարհային հեղափոխությունը»: կամ die Wanduhr կնշանակի « պատի ժամացույցը »:

4. Մակբայներն ու ածականները գերմաներենում հաճախ ունենում են միևնույն ձևը:

Übung № 6.

Ein Gespräch.

1. Peter: Guten Tag, Paul!
Paul: Guten Tag, Peter! Was machst du? Lernst du? Schreibst du?
Peter: Ja, ich lese und schreibe. Ich lerne die deutsche Sprache.
Paul: Hast du ein Buch?
Peter: Ja, hier! Das ist mein Buch. Ein Lehrbuch für Erwachsene. Und das ist mein Heft für die deutsche Sprache.
2. Paul: Was schreibst du hier?
Peter: Ich teile die Seite. Hier links schreibe ich den Text, hier rechts schreibe ich jedes neue Wort.

Paul: Das ist gut.

3. Peter: Unser Lektor sagt immer: „Genossen, ihr müßt bestimmt jedes neue Wort behalten. Ihr müßt jedes neue deutsche Wort im Kopfe haben und nicht nur im Lehrbuch“.

Paul: Sehr richtig!

4. Peter: Ich mache selbst ein kleines Wörterbuch: mein kleines Wörterbuch. Hier schreibe ich Losungen und Phrasen. So behalte ich alles sehr gut.

Paul: Ausgezeichnet! Das mache ich jetzt auch. Peter, arbeiten wir zusammen!

Peter: Gut, komm heute Abend zu mir!

Paul: Arbeitest du allein?

Peter: Nein, wir gehen zusammen in unseren Studentenklub. Dort organisieren wir heute Abend einen Zirkel für die deutsche Sprache, zwölf andere Genossen kommen auch. Wir arbeiten alle zusammen, kollektiv. Wir lesen, schreiben, fragen und antworten, zählen, übersetzen und wiederholen unsere Aufgaben.

Paul: Das gefällt mir sehr gut. Ich komme bestimmt. Auf Wiedersehen!

Peter: Auf Wiedersehen!

Fragen und Antworten.

Frage:

Antwort:

1. Was machst du?	Ich lerne deutsch. Ich schreibe russisch.
2. Was macht er?	Er lernt deutsch.
3. Was macht sie?	Sie schreibt russisch.
4. Was macht man?	Man arbeitet fleißig.
5. Was studieren wir?	Wir studieren die deutsche Sprache.
6. Was lesen wir?	Wir lesen das deutsche Lehrbuch für Erwachsene.
7. Was lernen sie?	Sie lernen deutsch.

8. Was schreiben sie?	Sie schreiben die Losung: „Es lebe die Weltrevolution!“.
9. Wie lernen wir?	Wir lernen fleißig und gut.
10. Wo studieren wir?	Wir studieren hier.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Անորոշ դերբայի լծորդն է „en“ և „n“. որինակ՝ fragen — հարցնել, sagen — ասել, schreiben — գրել, ändern — փոփոխել:

2. Կանոնավոր բայերի սահմ. ներկան խոնարհվում է այսպես.

Սահմանական ներկա

Indikativ Präsens

Յեզակի Singular

Ich sage	ich schreibe	ich organisiere
du sagst	du schreibst	du organisierst

er } sie } es } man }	sagt	er } sie } es } man }	schreibt,	er } sie } es } man }	organisiert
--------------------------------	------	--------------------------------	-----------	--------------------------------	-------------

Հոգնակի Plural

wir sagen	wir schreiben	wir organisieren
ihr sagt	ihr schreibt	ihr organisiert
sie sagen	sie schreiben	sie organisieren
Sie sagen	Sie schreiben	Sie organisieren.

3. Յեթե բայարմատը վերջանում է „t“ կամ „d“ բաղաձայնով, այդ դեպքում, բարենշունության համար, ներկայի յեզակի 2-րդ ու 3-րդ դեմքերի և հոգնակի 2-րդ դեմքի վերջավորությունից առաջ դրվում է „e“, ձայնավորը. որինակ՝

ich arbeite	յես աշխատում եմ
du arbeitest	դու աշխատում ես

er, sie, es arbeitet	նա աշխատում է
wir arbeiten	մենք աշխատում ենք
ihr arbeitet	դուք աշխատում եք
sie arbeiten	նրանք աշխատում են
Sie arbeiten	Դուք աշխատում եք:

Այսպիսով կանոնավոր բայերի սահմ. ներկայի սխեման է՝

e	en
(e)st	(e)t
(e)t	en.

4. „e“ արմատական ձայնավոր ունեցող մի քանի բայերի մեջ սահմ. ներկայի յեզակի 2-րդ և 3-րդ դեմքերում այդ „e“-ն փոխվում է „ie“-ի կամ „i“-ի որինակ՝

ich lese	յես կարդում եմ
du liest	դու կարդում ես
er, sie, es liest	նա կարդում է
ich sehe	յես տեսնում եմ
du siehst	դու տեսնում ես
er, sie, es sieht	նա տեսնում է
ich gebe	յես տալիս եմ
du gibst	դու տալիս ես
er, sie, es giebt	նա տալիս է:

Իսկ „a“ արմատական ձայնավոր ունեցող մի քանի բայեր 2-րդ և 3-րդ դեմքերում իրենց „a“-ն փոխում են ä-ի որինակ՝

ich trage	յես կրում եմ
du trägst	դու կրում ես
er, sie, es trägt	նա կրում է:

5. Խոնարհման ժամանակ հայերենում կարելի չէ դեմքն արտահայտող անձնական դերանունը բաց թողնել, իսկ գերմաներենում միշտ պետք է ղնել, փորոկնետե, հակառակ դեպքում, շփոթութուն առաջ կգա:

6. Անկանոն խոնարհում ունեն բացի վերոհիշյալ sein և haben բայերից, նաև մի շարք այլ ոժանդակ բայեր,

ինչպես որինակ՝ wollen — կամենալ können — կարողանալ, müssen և sollen — պետք լինել, պարտավոր լինել, dürfen — կարողանալ, համարձակվել, mögen — կարողանալ, ցանկանալ, lassen — թողնել, թույլատրել: Խոնարհենք սահմ. ներկան.

Յեզակի

ich will	kann	muss	soll	darf	mag	lasse
du willst	kannst	mußt	sollst	darfst	magst	lässt
er will	kann	muß	soll	darf	mag	lässt

Հոգնակի

Wir wollen können müssen sollen dürfen mögen lassen
ihr wollt könnt müßt sollt dürft mögt laßt
sie wollen können müssen sollen dürfen mögen lassen.

Այսպես՝ wir müssen arbeiten — մենք պետք է աշխատենք: Wir können lesen — մենք կարող ենք կարդալ:

7. Խոնարհված ոժանդակ բայի հետ գործածվող բայը զրկվում է միշտ անորոշ դերբայով. որինակ՝ ich will lesen — յես կամենում եմ կարդալ:

Übung № 7.

Die Zahlen.

(Der erste Teil)

— Guten Tag, Kollegen! Hören Sie! Zählen Sie! Rechnen Sie! Merken Sie! Bitte, wiederholen Sie! Wieviel?

1. Lektor: Die Zahlen von eins bis zwölf kennen wir schon.

Wiederholen wir diese Zahlen! Zählen Sie alle laut und klar!

Alle Studenten zählen: eins, zwei, drei, vier, fünf, sechs, sieben, acht, neun, zehn, elf, zwölf.

Lektor: Richtig.

Student: Wie zählt man weiter?

2. Lektor: Zuerst zählen wir weiter von zwölf bis zwanzig. Hören Sie! Ich zähle: dreizehn (13) (drei—zehn), vierzehn (14) (vier—zehn), fünfzehn (15), sechzehn (16), siebzehn (17), achtzehn (18), neunzehn (19).

Student: Das ist nicht schwer.

Lektor: Sehr leicht! Jetzt zähle ich weiter die Zehner. Die Zehner heißen: zwanzig (20), dreißig (30), vierzig (40), fünfzig (50), sechzig (60), siebzig (70), achtzig (80), neunzig (90). Wiederholen Sie!

Alle Studenten wiederholen.

3. Lektor: Gut! Weiter. Von zwanzig bis dreißig muß man so zählen: einundzwanzig (21), (ein—und—zwanzig), zweiundzwanzig (22), (zwei—und—zwanzig), dreiundzwanzig (23), vierundzwanzig (24), fünfundzwanzig (25), sechsundzwanzig (26), siebenundzwanzig (27), achtundzwanzig (28), neunundzwanzig (29), dreißig (30).

Student: Das ist auch nicht schwer.

4. Lektor: Gewiß! Zählen Sie jetzt alle selbst von 30-40 und dann von 80-90.

Alle Studenten zählen.

Lektor: Achtung! Ich sage die Hunderte bis tausend. Also: hundert, zweihundert (200), (zwei—hundert), dreihundert (300), (drei—hundert), vierhundert (400), fünfhundert (500), sechshundert (600), siebenhundert (700), achthundert (800), neunhundert (900), tausend (1000).

Student: Wie leicht!

5. Lektor: Ja, man muß das nur behalten. Sehen wir gleich, wie Sie es behalten. Ich schreibe an die Tafel einige Zahlen, z. B. (zum Beispiel):

201 (zwei—hundert—eins)

335 (drei—hundert—fünf—und—dreißig)

624, 719, 888, 963.

Lesen Sie diese Zahlen!

Die Studenten lesen die Zahlen.

Lektor: Zählen Sie rückwärts die Zahlen von 12-1, 60—50, 1000—990.

1. Թվելիս պետք է առաջ միավորը կարգալ, ապա տասնավորը. որինակ՝ drei + zehn = 3 + 10: 16-ը արտասանում են և գրում sech + zehn, ուրիշ խոսքով sechs բառի „s“ ն կորչում է: 17-ի մեջ դուրս է ընկել sieben = 7 բառի „en“ վերջավորութունը և գարձել է siebzehn = 17. նույնը տեղի յե ունենում sechzig = 60 և siebzig = 70 բառերի մեջ:

Տասնյակները 20 — 90 ստանում են zиг վերջածանցը, միայն 30-ը լինում է dreißig:

20-ից 100-ը կարգալիս միավորները տասնավորների հետ միանում են und-„և“ շաղկապով. որինակ՝ einundzwanzig = 21 կամ fünfunddreißig = 35.

2. ein ի մոտ գոյականները գրվում են յեղակի, մնացած բոլոր քանակական թվականների մոտ՝ հոգնակի. որինակ՝ ein Student — մի ուսանող, բայց zwei Studenten — յերկու ուսանողներ:

3. Իգական սեռի գոյականների մեծամասնությունը հոգնակիում ստանում է „n“ կամ „en“ վերջավորությունը. որինակ՝ die Zahl — թիվը, die Zahlen — թվերը: Հոգնակիում միայն „n“ է ավելացվում կամ այն ղեպքում, յերբ իգական գոյականը յեղակի ուղղականում „e“ վերջավորությունն ունի, որինակ՝ die Lampe — die Lampen, և կամ այն ղեպքում, յերբ իգական գոյականը վերջանում է „er“ և „el“ մասնիկներից մեկն ու մեկով. որինակ՝ die Feder — գրչածայրը, die Federn — գրչածայրերը, die Tafel — գրատախտակը, die Tafeln — գրատախտակները: Իսկ յեթե իգական գոյականը ունի „in“ վերջածանց, հոգնակիում կստանա „nen“ վերջավորությունը. որինակ՝ die Studentin — ուսանողուհին, die Studentinnen — ուսանողուհիները:

4. „er“ „el“ և „en“ վերջավորությունն ունեցող արական և չեզոք գոյականները հոգնակիում իրենց վերջավորությունը պահպանում են. որինակ՝ der Lehrer ուսուցիչը, die Lehrer — ուսուցիչները, der Garten — պարտեզը, die Gärten — պարտեզները և այլն:

„ant“, „ent“, „ist“, վերջածանց ունեցող գոյականները հոգնակիում ստանում են բոլոր հոլովներում „en“ վերջավորութիւնը. որինակ՝ der Aspirant — die Aspiranten, der Student — die Studenten, der Kommunist — die Kommunisten.

Übung № 8

Die Zahlen.

(Der zweite Teil)

1. Student: Was machen wir heute, Genosse Lektor?

Lektor: Wir lernen weiter die Zahlen. Ich sage jetzt die Tausende. Hören Sie! Tausend, zweitausend (2000), dreitausend (3000), viertausend (4000) u.s.w.. dann zehntausend, hunderttausend u.s.w. Ich schreibe an die Tafel diese Zahl, das Jahr: 1930 (tausend — neun — hundert — dreißig). Weiter lesen Sie selbst folgende Zahlen: 2415; 10,967; 120,758; 999,999.

Die Studenten lesen die Zahlen.

2. Lektor: Behalten Sie noch: die Million, die Milliarde und lesen Sie jetzt die Zahlen: 2000048 (zwei Millionenachtundvierzig), 10102417; 196831713, u.s.w.

Alle lesen die Zahlen.

Student: Das ist alles sehr leicht. Man kann nur die Zunge zerbrechen.

Lektor: Sprechen Sie nur mehr deutsch, dann zerbrechen Sie nicht die Zunge. So, und jetzt lernen wir die Ordnungszahlen: erste, zweite (zwei + te), dritte, vierte (vier + te), fünfte (fünf + te), sechste (sechs + te) u.s.w. bis 20. Dann müssen sie weiter so sagen: Zwanzigste (zwanzig + ste), einundzwanzigste (einundzwanzig + ste), u.s.w.

4. Student: Wie einfach!

Lektor: Sehr richtig. Weiter rechnen wir. Rechnen Sie: wieviel ist $10 + 3$? Wieviel ist $20 + 5$? Ich schreibe an die Tafel:

$$10 + 3 = 13 \quad (10 \text{ plus } 3 \text{ ist } 13)$$

$$20 + 5 = 25$$

$$81 + 9 = 90$$

$$111 + 112 = 223$$

$$1930 - 1930 = 0 \quad (1930 \text{ minus } 1930 \text{ ist null})$$

$$10117 - 117 = 10000$$

$$2 \times 2 = 4 \quad (2 \text{ mal } 2 \text{ ist } 4)$$

$$5 \times 15 = 75$$

$$100 : 4 = 25 \quad (100 \text{ geteilt durch } 4 \text{ ist } 25)$$

$$64 : 8 = 8$$

5. Die Studenten rechnen.

Lektor: Gut. Zum Schluß lernen wir noch die

Brüche: ein viertel $\left(\frac{1}{4}\right)$, ein drittel $\left(\frac{1}{3}\right)$.

Andere Beispiele $\frac{2}{3}$ zwei drittel ; $\frac{4}{5} =$ vier fünf+tel ; $\frac{1}{20} =$

ein zwanzig+stel ; $\frac{3}{100} =$ drei hundert+stel ;

Student: Das ist alles sehr einfach.

Lektor: Ja, man muß alles nur behalten!

Fragen.

Wieviel ist?

$$15 + 3; 100 - 13; 8 \times 5; 9 : 3; 1 : 3; 9 : 20;$$

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Դասական թվականները կազմվում են քանակական թվականներից, վերջինների վրա ավելացնելով „te“ մասնիկը. մինչև 20-ը և „ste“ մասնիկը 20-ից սկսած և այնուհետև

որինակ՝ zwei — յերկու, zweite — յերկրորդ, vier — չորս, vierte — չորրորդ: Բայց zwanzig — քսան, zwanzigste — քսաներորդ:

Մի փոքր այլ ձևով են կազմված erste — առաջին, և dritte — յերրորդ, բառերը:

2. Կոտորակի անունը կազմվում է հայտարարի անվանն ավելացնելով „tel“ մասնիկը մինչև 20-ը թվերի համար, իսկ 20-ից սկսած և հետո „stel“: որինակ՝ $\frac{1}{5}$ = ein fünftel, բայց $\frac{8}{20}$ = acht zwanzigstel: Այլ կերպ են կազմված $\frac{1}{2}$ = einhalb, $\frac{1}{3}$ = ein drittel բառերը:

Übung № 9

Mein Tagebuch.

Ich heiße Wahan Howhannissjan. Ich habe einen Plan. Ich schreibe mein Tagebuch deutsch. Ich lebe in der Stadt Erivan. Die Hauptstadt Armeniens ist nicht groß, aber sie ist interessant. Ich bin Student der Universität. In dem Zentrum der Stadt liegen Theater, Museen, Bibliotheken. Mein Freund Martirossjan wohnt in dem Studentenheim neben der Universität. Ich lebe nicht weit von dem Studentenheim bei meinen Eltern (Vater und Mutter). Ich gehe oft zu dem Genossen Martirossjan in das Heim zusammen mit meiner Schwester. Meine Schwester heißt Anna. Sie ist Studentin der technischen Hochschule. Wir drei lernen oft zusammen. Wir fragen oft den Genossen Martirossjan und er erklärt uns alles. Er ist sehr fleißig und weiß viel.

Fragen.

1. Wie heiße ich?
2. Was schreibe ich?
3. Wo lebe ich?
4. Ist Erivan groß?

5. Was liegt im Zentrum der Stadt?
6. Wie heißt mein Freund?
7. Was machen wir zusammen?

ԿԱՆՈՆԵՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Der, die, das վորոշող հոգերը, վորոնք միևնույն ժամանակ գոյականի սեռն են ցույց տալիս, և ein, eine, ein անորոշ հոգերը հոլովվում են:

2. Գերմաներենն ունի 4 հոլով՝

1. Ուղղական Nominativ — Werfall.

2. Սեռական Genitiv — Wesfall.

3. Տրական Dativ — Wemfall.

4. Հայցական Akkusativ — Wenfall.

Ուղ. Nom. հոլովը պատասխանում է Wer? — ով և was? — ի՞նչ հարցերին:

Սեռ. Gen. հոլովը պատասխանում է wessen? (wes?) — ում, ի՞նչի հարցերին:

Տր. Dat. wem? — ում հարցին:

Հայց. Akk. wen? — ում և was? — ի՞նչ հարցին:

3. Կոչական հոլովը գերմաներենում, ինչպես և հայերենում, միշտ նման է ուղղականին, միայն գոյականը զրկվում է առանց հոգի. որինակ՝ Genosse Lektor! Professor! Doktor!

4. Վորոշող հոգերի հոլովումը.

Յեզակի Singular (կրնա՞ս S.)

Արական (männlich), իգական (weiblich), չեզոք (sächlich)

Nom.	der	die	das
Gen.	des	der	des
Dat.	dem	der	dem
Akk.	den	die	das

Հոգնակի Plural (կրն՞ P.)

բոլոր սեռերի համար ընդհանուր.

Nom.	die	Dat.	den
Gen.	der	Akk.	die

5. Վորոշող հոգերի ձևով հորովվում են նաև հետևյալ գերանունները.

ար.	իգ.	չեգ.	
jeder	jede	jedes	(յուրաքանչյուր)
jener	jene	jenes	(այն) և
dieser	diese	dieses	(այս)

որինակ՝

	Singular	Plural
Nom.	dieser	diese
Gen.	dieses	dieser
Dat.	diesem	diesen
Akk.	diesen	diese

6. Անորոշ հոգի հորովում.

	M.	W.	S.
Nom.	ein	eine	ein
Gen.	eines	einer	eines
Dat.	einem	einer	einem
Akk.	einen	eine	ein

Անորոշ հոգը հոգնակի չունի:

7. Ստացական գերանունները և նրանց հորովումը.

	M.	W.	S.
mein	իմ	meine	mein
dein	քո	deine	dein
sein	նրա	seine	sein
ihr	նրա	ihre	ihr
unser	մեր	unsere	unser
euer	ձեր	euere	euer
ihr	նրանց	ihre	ihr
Ihr	ձեր	Ihre	Ihr

Սրանց հորովման որինակներ.

Յեզակի.

	M.	W.	S.
Nom.	mein	իմ	meine
Gen.	meines	meiner	meines

Dat.	meinem	meiner	meinem
Akk.	meinen	meine	mein
Nom.	unser	unsere	unser
Gen.	unseres	unserer	unseres
Dat.	unserem	unserer	unserem
Akk.	unseren	unsere	unser

Հոգնակի (բոլոր սեռերի համար)

Nom.	meine	unsere
Gen.	meiner	unserer
Dat.	meinen	unseren
Akk.	meine	unsere

Übung № 10.

Mein Tagebuch.

(Fortsetzung).

In dem Zimmer des Genossen Martirossjan lebt noch ein anderer Genosse. Er heißt Schulz. Wir arbeiten zuweilen auch zusammen. Schulz kennt gut die deutsche Sprache. Er ist ein deutscher Kolonist aus Marxstadt an der Wolga. Die Wolga kenne ich nicht. Aber ich will sie bestimmt sehen. Wir wollen im Sommer an die Wolga fahren, und dort in Marxstadt die deutsche Sprache lernen.

Das Zimmer des Genossen Martirossjan ist nicht groß. Dort stehen zwei Betten, ein Tisch, ein Schrank, drei Stühle. An der Wand hängt ein Bild Lenins.

Das Studentenheim ist sehr groß. Es hat 120 Zimmer. In dem Studentenheim ist auch ein Klub. In dem Klub steht ein Radio, ein Lautsprecher. Zuweilen gehen wir in den Klub und hören Musik.

In dem Speisesaal essen wir oft. Das Essen ist nicht schlecht, und die Portionen sind nicht klein. Doch haben wir immer großen Appetit.

Fragen.

1. Wer ist der Genosse Schulz?
2. Wo liegt Marxstadt?
3. Kennst du Wolga?
4. Wohin wollen wir im Sommer fahren?
5. Was sollen wir in Marxstadt machen?
6. Wieviel Zimmer hat das Studentenheim?
7. Was sehen und hören wir im Klub des Studentenhoms?
8. Wo essen wir oft?

(Այս հարցերին պատասխանել բանավոր և գրավոր):

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Գետերի անունները վորոշող հոգ են ունենում. ուսական գետերի անունները պահում են իրենց սեռը նաև գերմաներենում. որինակ die Wolga, der Don. Իսկ քաղաքների անունները համարվում են չհոգ, բայց առանց հոգի յեն գործածվում:

2. Գերմաներենում հնարավոր է մի քանի նախդիրների գոգում հոգերի հետ. որինակ՝

in + dem = im	in + das = ins
an + dem = am	auf + das = aufs
	an + das = ans
zu + der = zur	durch + das = durchs

3. Մարդկանց և աշխարհագրական անունները հոլովվելիս իրենց վերջավորութունը չեն փոխում, բացի յեղակի սեռականից, վորը ունենում է „s“ վերջավորութունը. որինակ՝ Lenin — Lenins — Լենինի, Armenien — Armeniens — Հայաստանի: Իսկ այն հատուկ անունները, վորոնք յեղակի ուղղականում „s“ տառով են վերջանում, սեռականում նոր „s“ չեն ստանում. այս դեպքում իբրև սեռականի նշան նրանց առաջ գրվում է von նախդիրը. որինակ Paris — Փարիզ, von Paris — Փարիզի, Tiflis — Թիֆլիզ, von Tiflis — Թիֆլիզի:

4. Գերմաներենում անորոշ դերբայները գործ են ածվում իբրև գոյական, ինչպես և հայերենում. այսպիսի գոյականները չհոգ սեռի յեն. որինակ՝ lernen սովորել

das Lernen — սովորելը. lesen կարդալ das Lesen — կարդալը.

5. Անորոշ դերբայի „en“ լծորդի փոխարեն դնելով „er“ վերջավորութունը, կատանանք բայիմաստի գործող անձը (արմատի ձայնավորը կարող է այդ ժամանակ փոխվել). որինակ՝

lesen — կարդալ, der Leser — կարդացողը, ընթերցողը. Arbeiten — աշխատել, der Arbeiter — աշխատավորը, բանվորը:

Schreiben — գրել, der Schreiber — գրողը, գրագիրը: Führen — առաջնորդել, der Führer — առաջնորդը, ղեկավարը:

Յերբեմն նշանակում է այն գործիքը, վոր այդ գործը կատարում է. որինակ՝ zählen — հաշվել, der Zähler — հաշվիչ. Wecken — արթնացնել der Wecker — զարթեցնող ժամացույցը: Իսկ յեթե „er“ վերջավորությանն ավելացնենք „in“ ածանցը, կունենանք իգ. սեռի գոյական. որինակ՝ lehren սովորեցնել, der Lehrer — սովորեցնողը կամ ուսուցիչը, die Lehrerin — ուսուցչուհի, der Arbeiter — բանվորը, die Arbeiterin — բանվորուհի:

6. Ածականներից ել կարելի յե գոյական անուններ կադմել, միայն հարկավոր է բառի վերջն ավելացնել „e“, իսկ սկզբից դնել համապատասխան սեռի հոգ. որինակ՝ klein — փոքր, der Kleine — փոքրիկը (աղա) կամ die Kleine փոքրիկը (աղջիկ). krank — հիվանդ, der Kranke — հիվանդը (տղամարդ) die Kranke — հիվանդը (կին):

7. Գերմաներենում գոյականները համարյա հոլովական վերջավորութուն չունեն. նրանց հոլովվելն արտահայտվում է նրանց հոգերի հոլովումով: Հաշվում են յերեք տեսակի հոլովումներ՝ թույլ, ուժեղ և խառն: Զբաղվենք թույլ հոլովումով:

ԹՈՒՅՈՒ ՀՈՒՈՎՄԱՆ ՈՐԻՆՍԱԿՆԵՐ

Արական գոյականներ

M. ar. S. յեգ.

Nom. der Genosse ընկերը
Gen. des Genossen ընկերոջ

Dat. dem Genossen ընկերոջը
 Akk. den Genossen ընկերոջը

Nom.	der Student	der Aspirant
Gen.	des Studenten	des Aspiranten
Dat.	dem Studenten	dem Aspiranten
Akk.	den Studenten	den Aspiranten

P. հոգնակի

Nom.	die Genossen	ընկերները
Gen.	der Genossen	ընկերների
Dat.	den Genossen	ընկերներին
Akk.	die Genossen	ընկերներին

Nom.	die Studenten	die Aspiranten
Gen.	der Studenten	der Aspiranten
Dat.	den Studenten	den Aspiranten
Akk.	die Studenten	die Aspiranten

Իզական գոյականներ

S. յեգ.

Nom.	die Zahl	թիվը	die Tafel	die Tür
Gen.	der Zahl	թվի	der Tafel	der Tür
Dat.	der Zahl	թվի	der Tafel	der Tür
Akk.	die Zahl	թիվը	die Tafel	die Tür

P. հոգ.

Nom.	die Zahlen	թվերը	die Tafeln	die Türen
Gen.	der Zahlen	թվերի	der Tafeln	der Türen
Dat.	den Zahlen	թվերին	den Tafeln	den Türen
Akk.	die Zahlen	թվերը	die Tafeln	die Türen

Դիտողություններ. 1) Թույլ հոլովում է կոչվում, վորովհետև այս հոլովման տակ ընկնող գոյականները համարյա հոլովական վերջավորություն չունեն. 2) Արական սեռի գոյականները, բացի յեզակի ուղղականից, մնացած բոլոր հոլովներում ունեն „n“ կամ „en“ վերջավորությունը. 3) Իգ. սեռի գոյականները յեզակի բոլոր հոլովներում անփոփոխ են,

հոգնակիում նույնպես ստանում են „n“ կամ „en“ վերջավորությունը, իսկ „in“ վերջածանց ունեցողները հոգնակիում ունենում են „nen“ վերջավորությունը: 4) Թույլ հոլովման յենթակա յեն „e“ վերջավորություն ունեցող արական սեռի բառերը, ոտար բառերը, վորոնք վերջանում են ant, at, ent, ist ածանցներով, և իզական սեռի գոյականների մեծ մասը:

Übung № 11.

Mein Tag.

1. Ich schlafe jeden Tag bis sieben Uhr. Dann klingelt der Wecker. Er weckt mich. Ich erwache. Ich wasche mich, mache einige Freiübungen nach dem Radio. Ich kämme mich und kleide mich an. Halb acht frühstücke ich. Ich trinke Tee mit Milch und Zucker, esse Weißbrot oder Schwarzbrot mit Butter.

2. Um 9 Uhr bringt der Briefträger die Post: Briefe oder Postkarten und Zeitungen. Ich lese die Zeitung und gehe dann mit meinem Bruder in die Universität. Mein Bruder ist dort Assistent. In der Universität höre ich Vorlesungen über Chemie, Physik, Geschichte, Politische Ökonomie, Pädagogik, Mathematik u. s. w.

3. Zweimal in der Woche haben wir Deutsch, und dreimal in der Woche arbeite ich im Laboratorium. Ich mache Analysen. Ich bin Agronom.

4. Mein Freund Martirosjan ist Mediziner. Er arbeitet oft in dem anatomischen Institut. Ein anderer Freund ist ein Pädagoge. Er arbeitet schon an einer Schule als Lehrer. Andere Genossen arbeiten an anderen Fakultäten oder Abteilungen. Sie studieren andere Disziplinen.

5. Nach den Vorlesungen um 2 Uhr gehe ich in unser Studentenheim. Das ist ein großes Gebäude.

Dort befindet sich auch ein großer Speisesaal. Ich esse dort jeden Tag zu Mittag zusammen mit anderen Genossen und Genossinnen. Bald nach dem Essen gehen wir wieder an die Arbeit. Wir hören noch einige Vorlesungen, so zum Beispiel (z. B.) über Biologie, Geschichte, Statistik, Geographie u. s. w.

Fragen.

1. Wer weckt mich?
2. Was mache ich am Morgen?
3. Was trinke und esse ich am Morgen?
4. Was bringt der Briefträger?
5. Welche Vorlesungen höre ich?

(Այս հարցերին պատասխանել գերմաներեն նախ բանափոր, ապա գրավոր):

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Անդրադարձ բայերի խոնարհում. վերցնենք, որինակ
sich kämmen — սանրվել բայը.

Präsens

ich kämme mich *յես սանրվում եմ (սանրում եմ ինձ)*
du kämmt dich *դու սանրվում ես*
er, sie, es kämmt sich *նա սանրվում է*

wir kämmen uns *մենք սանրվում ենք*
ihr kämmt euch *դուք սանրվում եք*
sie kämmen sich *նրանք սանրվում են:*

Այս որինակից պարզ է, Վոր բուն բայը խոնարհվում է սովորականի նման, միայն բայից հետո զրվում է համապատասխան անձնական գերանվան հայցական հոլովը 1-ին և 2-րդ գեմբերում և sich անդրադարձ գերանունը 3-րդ գեմբի թե յեզակիում և թե հոգնակիում:

Անձ. դերանուններ

ich հայցական mich ինձ
du » dich քեզ

wir հայցական uns մեզ
ihr » euch ձեզ

2. ՌԻԺԵՂ, ՀՈՒՈՎՄԱՆ ՈՐԻՆՍԱԿՆԵՐ

Weib. S. Weib. P.

Nom.	die Nacht	die Wand	die Nächte	die Wände
Gen.	der Nacht	der Wand	der Nächte	der Wände
Dat.	der Nacht	der Wand	den Nächten	den Wänden
Akk.	die Nacht	die Wand	die Nächte	die Wände

Säch. S.

Nom.	das Fenster	das Werk	das Haus
Gen.	des Fensters	des Werkes	des Hauses
Dat.	dem Fenster	dem Werke	dem Hause
Akk.	das Fenster	das Werk	das Haus

Säch. P.

Nom.	die Fenster	die Werke	die Häuser
Gen.	der Fenster	der Werke	der Häuser
Dat.	den Fenstern	den Werken	den Häusern
Akk.	die Fenster	die Werke	die Häuser

Männ. S.

Nom.	der Arbeiter	der Sohn	der Mann
Gen.	des Arbeiters	des Sohnes	des Mannes
Dat.	dem Arbeiter	dem Sohne	dem Manne
Akk.	den Arbeiter	den Sohn	den Mann

Männ. P.

Nom.	die Arbeiter	die Söhne	die Männer
Gen.	der Arbeiter	der Söhne	der Männer
Dat.	den Arbeitern	den Söhnen	den Männern
Akk.	die Arbeiter	die Söhne	die Männer

Այս որինակներից պարզվում է՝ 1) վոր իգական սեռի դոյականները, ինչպես թույլ հոլովման մեջ, նույնպես և այստեղ, յեզակիում անփոփոխ են մնում, իսկ հոգնակիում յերբեմն Umlaut են ստանում: 2) Արական և չեզոք գոյականները յեզակի սեռականում ստանում են „s“ կամ „es“: Տրականում ստանում են „e“, վորը նոր ուղղագրության համաձայն կարող է և չգրվել: 3) Չեզոք միավանկ բառերի մեծ մասը և միջանի արական միավանկ բառեր հոգնակի ուղղականում հայերենի նման ստանում են „er“ վերջավորությունը:

Übung № 12.

Mein Tag.

(Fortsetzung).

1. Abends gehen wir wieder in unser „Restaurant“ und dann sitzen wir noch in unserem Klub in dem Studentenheim. Oft gehe ich abends in das große Lesezimmer neben der Bibliothek. Dort arbeite ich wieder. Ich lese, schreibe, ich wiederhole die Vorlesungen über Chemie, Biologie, Politische Ökonomie u. s. w.

2. Mit großem Interesse studiere ich auch die deutsche Sprache. Ich weiß: sie ist notwendig für meine fernere pädagogische und wissenschaftliche Arbeit.

3. Oft studieren wir Studenten die deutsche Sprache kollektiv in unserem „Zirkel für neue Sprachen.“ Das gefällt uns sehr gut. Ich mache schnelle Fortschritte. Wir arbeiten systematisch und haben viel Energie. Wir ernen jetzt die Deklination.

4. In unserem Klub haben wir auch einen musikalischen und dramatischen Zirkel. Mich interessieren beide Zirkel. Ich liebe die Musik und das Theater.

5. Aber nur sehr selten gehe ich abends in das Konzert oder in das Kino. Endlich gehe ich schlafen, Gute Nacht!

Fragen.

1. Wohin gehe ich nach den Vorlesungen um 2 Uhr?
2. Was machen wir abends?
3. Wie studieren wir die deutsche Sprache?
4. Welche Zirkel haben wir in unserem Klub?

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Ածականներն իրենց սկզբնական ձևով գործ են անվում իբրև մակբայ. որինակ՝ fleißig նշանակում է թե աշխատասեր և թե ջանասիրությամբ. ich bin fleißig յես աշխատասեր եմ. ich arbeite fleißig աշխատում եմ ջանասիրությամբ:

2. Յեթե ածականն ունի վորոշող հոգ, ապա բոլոր սեռերումն ել վերջանում է „e“ տառով, իսկ հոգնակիում „en“-ով. որինակ՝

S. Nom.

der fleißige Genosse աշխատասեր ընկերը.
die schwarze Tafel սև գրատախտակը.
das kleine Fenster փոքր լուսամուտը.

P. Nom.

die fleißigen Genossen աշխատասեր ընկերները
die schwarzen Tafeln սև գրատախտակները
die kleinen Fenster փոքր լուսամուտները:

Իսկ յեթե ածականից առաջ անորոշ հոգ է գրվում, այդ դեպքում իգական ածականն ստանում է „e“, արականն „er“, չեզոքը „es“-վերջավորությունը. որինակ՝

eine schwarze Tafel
ein fleißiger Genosse
ein kleines Fenster.

Յեւ վորովհետև ein, eine, ein անորոշ հոգը հոգնակի չունի, ապա նա հոգնակիում գուրս է ընկնում, իսկ ածականը բոլոր սեռերումն ել „e“-ով է վերջանում. որինակ՝ fleißige Genossen, schwarze Tafeln, kleine Fenster.

Übung № 13.

Die Zeit.

Die Monate und die Tage.
Wieviel? Wann? Wie lange?

1. Das Jahr hat zwölf Monate. Die Monate heißen: Januar, Februar, März, April, Mai, Juni, Juli, August, September, Oktober, November, Dezember. Die Namen der Monate stammen aus dem Lateinischen, wie in der armenischen Sprache.

2. Jeder Monat hat 30 oder 31 Tage. Nur der Februar hat 28 oder 29 Tage.

3. Ein Jahr hat 52 Wochen oder 365 Tage; nur das Schaltjahr hat 366 Tage. Sieben Tage bilden eine Woche. Vier Wochen bilden einen Monat.

4. Die Tage der Woche heißen: Sonntag, Montag, Dienstag, Mittwoch, Donnerstag, Freitag, Sonnabend.

5. Beachten Sie die Namen der Tage. Diese Namen sind sehr alt. Die deutschen Wochentage haben alte heidnische und nicht lateinische oder christliche Namen.

6. Welche Teile bildet, zum Beispiel, das Wort Sonntag? Zwei Teile. Sonne+Tag. Sonntag ist der Tag der Sonne. Welche Teile bildet das Wort Montag? Wieder zwei Teile: Mond+Tag. Montag ist der Tag des Mondes. Mittwoch (Mitte+Woche) ist die Mitte der Woche, wie in der russischen Sprache.

7. Dienstag, Donnerstag und Freitag enthalten die Namen alter germanischer heidnischer Götter. Das sind die Götter des Krieges, des Donners und der Liebe. Sonnabend (Sonne+Abend) hat auch zwei Teile.

8. Was ist heute? Heute ist Mittwoch, der vierte Juni. Morgen ist Donnerstag, der fünfte Juni. Übermorgen ist Freitag, der sechste Juni. Wie schreibe ich im

Briefe das Datum? Ich muß so schreiben: Moskau, den 1. (ersten) Mai 1930, oder Leningrad 7. (siebenten) November 1930, oder Erivan, den 27. April 1935.

Fragen.

1. Wie heißen die Monate?
2. Wie heißen die Tage?
3. Wieviel Tage hat eine Woche?
4. Wieviel Tage hat ein Jahr?
5. Wieviel Wochen hat ein Jahr?
6. Wieviel Tage hat der Januar, der Februar, der März der April?
7. Wieviel Tage hat jeder andere Monat?
8. Wie heißt der zweite Monat (der dritte, der vierte, u. s. w.)
9. Was ist heute? Welcher Tag ist heute?
10. Was ist morgen? Was ist übermorgen?
11. Sage das Datum von heute.
12. Welche Feiertage kennen wir?

(Այս հարցերին պատասխանել գերմաներեն բանավոր և գրավոր):

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Ամիսների և որերի անուններն արական են. սովորաբար հոգով են գործածվում, միայն խոսակցության ժամանակ թվելիս կարելի յե հոգը բաց թողնել, ինչպես մեր բնագրումն է:

2. Արական և չեզոք գոյական անունները, վորոնք յեզակի ուղղականում ունեն „el“ „er“ „en“ վերջավորությունը, հոգնակի ուղղականում մնում են անփոփոխ. որինակ՝

С.

der Arbeiter
der Zirkel
das Fenster

Р.

die Arbeiter
die Zirkel
die Fenster

wir werden
ihr werdet
sie werden

2. Գերմաներենում այսպես կոչված անդամ բայերի մասնակցությունն են գործածում. որինակ՝

es regnet անձրևում է.
es wird kalt ցրտում է.
es ist 12 Uhr ժամի 12-ն է.

Übung № 15.

Ein Gespräch:

A: Wo wohnt ihr?

B: Wir wohnen nicht weit von unserem Institut.

A: Ist euer Haus groß? Wieviel Etagen hat es?

B: Unser Haus ist sehr groß. Es hat vier Etagen.

Wir wohnen in der vierten Etage.

A: Hat eure Wohnung viele Zimmer?

B: Unsere Wohnung hat sechs Zimmer.

A: Ist nicht in eurer Wohnung vielleicht ein Zimmer frei? Ich habe kein Zimmer und lebe auf dem Lande, 10 Kilometer von der Stadt.

B: O nein! Wir leben sehr eng. In unserer Wohnung leben jetzt vier Familien. Meine Eltern, mein Bruder, meine Schwester und ich leben in zwei kleinen Zimmern. Neben unseren Zimmern ist noch das Zimmer einer Arbeiterin. Ihr Zimmer ist sehr klein. Sie lebt hier mit ihrer Tochter. Diese drei Zimmer liegen links vom Korridor.

A: Ja, ihr lebt sehr eng, in eurer Wohnung ist kein Platz. Also ich muß gehen. Auf Wiedersehen!

B: Wohin gehst du?

A: Ich gehe auf den Sportplatz. Begleite mich.
B: Nein, ich kann dich nicht begleiten, ich habe heute keine Zeit; aber doch ein Stück kann ich mit dir gehen.

A: Nun, gut, begleite mich bis zu dem Hause dort. Dort wohnt mein Freund.

B: Wer ist dein Freund, kenne ich ihn?

A: Natürlich kennst du ihn. Sein Name ist Alexander Schulz.

B: Ach ja, ich kenne ihn. Ich kenne auch seine Schwester. Sie ist die Sekretärin unserer Zelle.

A: Sieh, da kommt sie uns entgegen. Guten Tag, Genossin Schulz. Wohin gehen Sie so schnell? Sagen Sie, Genossin, ist ihr Bruder zu Hause?

G. Schulz: Ja, er ist zu Hause und erwartet Sie schon; er geht mit Vergnügen mit ihnen auf den Sportplatz. Nun aber ich muß eilen. Auf Wiedersehen! (sie geht).

A: Nun, da sind wir schon bei dem Hause.

B: Auf Wiedersehen! Ich wünsche euch viel Vergnügen auf dem Sportplatz.

A: Auf Wiedersehen!

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

Անձնական դերանունների հորվում

Singular

Nom.	ich	յես	du	դու
Gen.	meiner	իմ	deiner	քո
Dat.	mir	ինձ	dir	քեզ
Akk.	mich	ինձ	dich	քեզ

Nom.	er	sie	es	նա
Gen.	seiner	ihrer	seiner	նրա
Dat.	ihm	ihr	ihm	նրան
Akk.	ihn	sie	es	նրան

Plural

Nom.	wir	մենք	ihr	դուք
Gen.	unser	մեր	euer	ձեր
Dat.	uns	մեզ	euch	ձեզ
Akk.	uns	մեզ	euch	ձեզ
Nom.	sie*	նրանք	Sie**	Դուք
Gen.	ihrer	նրանց	Ihrer	Ձեր
Dat.	ihnen	նրանց	Ihnen	Ձեզ
Akk.	sie	նրանց	Sie	Ձեզ

Übung № 16.

Unser Auditorium.

1. Unser Auditorium ist groß und hell. Dort stehen fünf Tische und zirka 10 Bänke; darauf sitzen 15 Studenten und Studentinnen. Auf den Tischen liegen Bücher, Hefte, Bleistifte, Federn und Mappen.

2. Vor uns steht der Lektor, er gibt uns Erklärungen. Wir lernen deutsch. Heute lernen wir die Präposition (das Vorwort) und wiederholen dabei zugleich die Deklination. Wir beschreiben unser Auditorium. Der Lektor hält in der Hand ein Stück Kreide und schreibt an die Tafel. Wir schreiben auch.

3. Wir schreiben in unsere Hefte folgenden Text: Wir sitzen in dem Auditorium № 10. Was sehen wir? Dort stehen Tische und Bänke. Auf diesen Bänken sitzen heute 15 Studenten und Studentinnen.

4. Links von uns sind drei Fenster. Sie sind hoch und breit. Die Fenster sind aus Glas. Durch die Fenster sehen wir unten die Stadt Moskau. Rechts von den Studenten hängen an der Wand die Bilder von Lenin, Marx und Engels.

* Յերբոզ դեմքի հոգնակին բոլոր սեռերի համար միևնույնն են

** Քաղաքավարի կամ հարգանքով արտահայտվելու ձևը:

5. Unter diesen Bildern hängt eine grosse geographische Karte der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken (UdSSR). Zwischen der Karte und den Bildern hängt das Wappen der UdSSR—Sichel und Hammer, darüber der Rote Stern.

6. Vor uns steht der Lektor neben der Tafel; er spricht und erklärt die Präpositionen. Zuweilen schreibt er deutsche Sätze und Wörter mit der Kreide an die Tafel und wir schreiben dann den Text und die Übungen in das Heft. Vorn neben der Tafel steht ein Tisch und ein Stuhl für den Lektor. Der Tisch und der Stuhl sind aus Holz.

7. Die Tafel befindet sich zwischen den Fenstern und der Tür in der linken Ecke des Auditoriums. Zwischen dem Fenster und der Tafel steht ein Schrank für Bücher und Karten. Über unseren Köpfen sehen wir an der weißen Decke vier elektrische Lampen, unter unseren Füßen ist die gelbe Diele.

8. In diesem Auditorium hören wir viele Vorlesungen und hier studieren wir auch die deutsche Sprache. Jetzt machen wir eine kleine Pause von 10 Minuten und dann arbeiten wir weiter.

Fragen.

1. Was liegt auf dem Tisch?
2. Was hängt an der Wand?
3. Wer steht vor der Tafel?
4. Wer sitzt auf den Bänken?
5. Worauf liegt das Buch?
6. Was liegt in dem Schrank?
7. Worin liegen Bücher und Karten?
8. Woran hängt die geographische Karte?
9. Woran hängt die Lampe?
10. Womit schreibt der Lektor an die Tafel?
11. Womit schreiben wir in das Heft?
12. Woraus ist das Fenster?
13. Woraus sind der Tisch, das Buch, der Stuhl?

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Մի քանի նախդիրներ, ինչպես bei, zu, aus, von, mit, nach, գործ են ածվում միայն տրական հոլովի հետ: Հայերենի բացառական հոլովի իմաստը գերմաներենում տալիս են von նախդիրը դնելով տրականի վրա. որինակ՝ von mir — ինձնից, von dem Kopfe կամ vom Kopfe — գլխից. նույն դերն է կատարում aus նախդիրը. որինակ՝ die Fenster sind aus Glas — լուսամուտներն ապակույց են:

2. Հայերենի գործիական հոլովի իմաստն արտահայտվում է „mit“ նախդիրը տրական հոլովի հետ գրվելով. որինակ՝ ich arbeite mit der Hand — յես աշխատում եմ ձեռքով: Mit den Augen sehen wir — աչքերով մենք տեսնում ենք:

3. Ներգոյական հոլովը արտահայտվում է „in“ նախդիրը տրականի վրա դնելով. որինակ՝ in dem Zimmer կամ im (in + dem) Zimmer սենյակում, in dem Auditorium — լսարանում:

4. Հետևյալ նախդիրները an, auf, hinter, neben, in, über, unter, vor, zwischen գործ են ածվում թե՛ տրական և թե՛ հայցական հոլովների հետ: Յեթե ստորոգյալը խոսքի մեջ շարժում է ցույց տալիս, ապա այս նախդիրները զրվում են հայցական հոլովի հետ, իսկ յեթե անշարժ ստատիք զրույթուն՝ այդ նախդիրները զրվում են տրական հոլովի վրա. որինակ՝ ich gehe in die Klasse — յես գնում եմ դասարան. ich stehe in der Klasse — յես կանգնած եմ դասարանում:

Բնագիրը կարգալիս հետևել, թե՛ այդ նախդիրները վոր հոլովի հետ են գործածված և ի՞նչու:

5. Խառը հոլովում

Nom.	der	Staat	պետութունը	das	Ende	վերջը
Gen.	des	Staates	պետության	des	Endes	վերջի
Dat.	dem	Staat (e)	պետության (ը)	dem	Ende	վերջին
Akk.	den	Staat	պետութունը	das	Ende	վերջը

Nom.	die	Staaten	պետութունները
Gen.	der	Staaten	պետութունների
Dat.	den	Staaten	պետութուններին
Akk.	die	Staaten	պետութունները

Nom.	die	Enden	վերջերը
Gen.	der	Enden	վերջերի
Dat.	den	Enden	վերջերին
Akk.	die	Enden	վերջերը

Այս որինակներից պարզվում է, վոր խառն հոլովման գոյականները յեզակիում հոլովվում են ինչպես ուժեղ հոլովման բառերը, իսկ հոգնակիում ինչպես թույլ հոլովման բառերը:

Übung № 17.

(Fortsetzung).

Wir lernen weiter. Vorwärts an die Arbeit!

Einer für alle, alle für einen!

1. Nach der Pause lernen wir weiter. Wir lernen noch die Präpositionen, denn sie spielen in der deutschen Sprache eine große Rolle. Wir üben uns. Wir bilden Sätze. Wir fragen und antworten.

2. Wir müssen folgendes behalten: zu, mit, bei, aus, von, nach stehen immer mit dem Dativ (Wenfall).

3. Jetzt bilden wir Sätze. Wir fragen: Was mache ich? und antworten: Ich gehe zu der Tür. Ich schreibe mit dem Bleistift. Ich sitze bei dem Tisch. Ich sehe nach dem Fenster. Ich gehe aus dem Auditorium. Ich schreibe von der Tafel.

4. Weiter lernen wir andere Präpositionen, und müssen folgendes in das Heft schreiben: Die Präpositionen: für, durch, ohne, um, gegen, wider stehen mit dem Akkusativ (Wenfall). Z. B: Die Genossen kämpfen für den Kommunismus. Wir sehen durch

das Fenster. Genosse Schulz arbeitet ohne Ruhe. Einige Genossen stehen um den Lektor. Die Sowjetunion kämpft wider den Kapitalismus.

5. Weiter antworten wir auf die Fragen: Wo? und wohin? Dabei müssen wir folgendes genau behalten: Die Präpositionen: an, auf, hinter, neben, in, über, unter, vor und zwischen stehen auf die Frage: Wo? mit dem Dativ, aber auf die Frage: Wohin? mit dem Akkusativ. Z. B: Wo liegt das Buch? Es liegt auf dem Tisch. Wohin lege ich das Buch? Ich lege das Buch auf den Tisch.

6. Wir alle verstehen diese Regel und bilden weiter selbst Antworten auf die Fragen: Wo? und Wohin? Z. B: Ich hänge das Bild an die Wand (Wohin?). Das Bild hängt an der Wand (Wo?). Ich setze mich auf meinen Platz (Wohin?). Ich sitze auf meinem Platz (Wo?). Ich lege das Heft in die Mappe (Wohin?). Das Heft liegt in der Mappe (Wo?). Ich stelle den Stuhl an das Fenster (Wohin?). Der Stuhl steht an dem Fenster (Wo?). Ich lege die Feder zwischen das Buch und das Heft (Wohin?). Die Feder liegt zwischen dem Buch und dem Heft (Wo?).

So vergeht die Stunde. Wir lernen aufmerksam und machen gute Fortschritte.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Հարցական բառերը գերմաներենում սկսվում են „w“ բաղաձայնով. որինակ՝ wer? (հվ), was? (ինչ), wo? (վորտեղ), wohin? (հւր), warum? (ինչու), weshalb? (ինչ պատճառով), worauf? (ինչի վրա), worin? (ինչի մեջ), wozu? (ինչի համար), wie? (ինչպես, ինչպիսի), wieviel? (ինչքան):

2. Ծանոթանալով հորովման բոլոր տեսակների հետ, կարող ենք անել հետևյալ ամփոփումները.

1. Իգական գոյականները յեզակիի բոլոր հոլովներում անփոփոխ են մնում:

2. Արական և չեզոք սեռի գոյականները յեզակի սեռականում ստանում են „s“ կամ „es“ վերջավորությունը, իսկ մնացած հոլովներում անփոփոխ են մնում: Միավանկ գոյականներին յեզ. տրականում կարելի յե ավելացնել՝ e վերջավորությունը:

3. Արական սեռի գոյականները, վորոնք յեզակի սեռականում ստանում են „n“ կամ „en“, այս վերջավորությունը պահում են յեզակի թե հոգնակի բոլոր հոլովներում:

4. Բառի հոգնակի ուղղականն իմանալով կարելի յե անսխալ կազմել հոգնակի մնացած հոլովները, քանի վոր հոգնակի ուղղականը, սեռականը և հայցականը միշտ նման են, իսկ հոգ. տրականը միշտ պիտի ունենա „n“ կամ „en“ վերջավորությունը:

5. Այսպիսով գերմաներենում հորովական ձևերից զբլխավորներն են յեզ. ուղղականը, սեռականը և հոգն. ուղղականը: Նրանցով կարելի յե իմանալ մյուս հոլովները ևս:

Übung № 18.

Die Schlesischen Weber.

Im düsteren Auge keine Träne,
Sie sitzen am Webstuhl und fletschen die Zähne:
Deutschland, wir weben dein Leichentuch.
Wir weben hinein den dreifachen Fluch —
Wir weben, wir weben!
„Ein Fluch dem Gotte, zu dem wir gebetet
In Winterkälte und Hungersnöten;
Wir haben vergebens gehofft und geharrt,
Er hat uns gefoppt und geäfft und genarrt.
Wir weben, wir weben!
Ein Fluch dem König, dem König der Reichen,
Der unser Elend nicht könnte erweichen,
Der den letzten Groschen von uns erpresst
Und uns wie Hunde erschießen läßt.
Wir weben, wir weben!

„Ein Fluch dem falschen Vaterlande,
 Wo nur gedeihen Schmach und Schande.
 Wo jede Blume früh geknickt,
 Wo Fäulniß und Moder den Wurm erquickt.
 Wir weben, wir weben!
 „Das Schiffchen fliegt, der Webstuhl kracht.
 Wir weben emsig Tag und Nacht.
 Altdeutschland, wir weben dein Leichentuch,
 Wir weben hinein den dreifachen Fluch.
 Wir weben, wir weben!

H Heine

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Այս վոտանավորի մեջ մի քանի անգամ պատահում է բայի Perfektum (վաղակատար) ձևը, վորին ուսանողը ղեռ ծանոթ չէ. ուսուցիչը կթարգմանի առանց խորանալու այդ ձևի կազմության մեջ:
2. Ուշադրություն դարձնել բարդ բառերի բառակազմության վրա. որինակ՝ Leichentuch, Winterkälte, Hungersnot, Vaterland, Webstuhl.

Übung № 19.
Unsere Universität.

Wir befinden uns in unserer Universität. Das ist ein großes Gebäude. Es hat vier Etagen. Breite schöne Treppen führen nach oben. Man sieht viele Studenten und Studentinnen. Sie kommen und gehen, sie steigen die Treppen hinauf oder herunter. Sie tragen Bücher, Hefte, Mappen. Überall viel Leben, viel Bewegung. Überall ein Summen und Surren, wie in einem fleißigen Bienenhaus.

2. Hier unten in der ersten Etage befinden sich die Räume der Kanzlei, der Buchhaltere, des Präsidiums, der Dekanate und verschiedener Studentenorganisationen, so z. B. das Zimmer für den Kom-

munistischen Jugendverband, für die Redaktion unserer Wandzeitung und andere (u. a.).

3. Unweit des Haupteinganges sehen wir die Garderobe, eine Postabteilung, das Büffet und die Kasse. wohin wir oft mit Ungeduld blicken, denn hier erhalten wir unser Stipendium. Im untersten Stock ist noch ein großer Raum — der Sportsaal oder die Turnhalle. Dort turnen wir, machen Freiübungen, marschieren u. s. w. Neben der Turnhalle liegt das Zimmer des Arztes. Dieser Raum ist viel kleiner als die Turnhalle. Etwas weiter davon liegt das biologische und zoologische Darwin-Museum; daneben sind Kabinette für Biologie und Zoologie.

Fragen.

1. Wo befinden wir uns?
2. Wieviel Etagen hat unsere Universität?
3. Welche Räume befinden sich in der ersten Etage?
4. Was machen wir in der Turnhalle?

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. „Ung“ վերջավորությամբ շուրջ գոյականներն իզական սեռի յեն: Նրանք կազմվում են բայից, անորոշ դերբայի en լծորդի փոխարեն գնելով „ung“. որինակ՝ beschreiben — նկարագրել, die Beschreibung — նկարագրություն:
2. „Ei“ վերջավորությունն ունեցող գոյականները նույնպես իզական են. որինակ՝ die Sklaverei — ստրկություն:
3. „tion“ վերջավորությամբ ֆրանսական ծագում ունեցող գոյականները նույնպես իզական են. որինակ՝ die Organisation, — կազմակերպություն, die Zivilisation — քաղաքակրթություն:
4. Յերևու կամ ավելի բառերից կազմված բարդ բառի մեջ հիմնականը վերջին բառն է, մյուսները վորոշիչների կամ ածականի դեր են կատարում. որինակ՝ das Haupt—

զուգիս der Eingang — մուտք, իսկ der Haupteingang — նշանակում է գլխավոր մուտք. Die Studentenorganisation — ուսանողական կազմակերպություն: Բարդ բառը նույն սեռն ունի, ինչ վոր նրա վերջին բաղադրիչ բառը. որինակ՝ վերև տեսանք das Haupt + der Eingang = der Haupteingang.

5. „սո“ մի ժխտական նախածանց է. որինակ՝ die Geduld — համբերություն. die Ungeduld անհամբերություն, der Sinn միտք, der Unsinn — անմտություն:

Übung № 20.

Unsere Universität (Fortsetzung).

In der zweiten Etage befindet sich ein sehr grosser Saal — die Aula. Hier versammeln sich zuweilen die Lehrer und die Studenten unserer Hochschule zu Vorträgen, Festen und Meetings.

2. Innerhalb der Aula, gegenüber dem Eingang, ist eine Bühne. Viele Losungen und Bilder unserer Führer schmücken die Wände des großen Raumes. Rechts und links von der Aula liegen noch einige Auditorien und Kabinette für Soziologie, Pädagogik und fremde Sprachen.

3. In der dritten Etage lesen wir gegenüber der Treppe an einer Tür die Aufschrift „Bibliothek“. Durch die ganze dritte Etage läuft ein langer Korridor. Links und rechts liegen zahlreiche Auditorien und Hörsäle. Jedes Auditorium ist fast ebenso wie das andere, nur kleiner oder größer. Am größten ist aber die Aula, und nur die Turnhalle im untersten Stock ist etwas kleiner. Am kleinsten ist das Zimmer der Redaktion unserer Wandzeitung. Neben der Bibliothek ist ein Lesezimmer. Komm herein und sieh! Hier sitzen und lesen viele Studenten.

4. In der vierten und letzten Etage befindet sich auch ein langer Korridor. Die Aussicht von hier ist sehr schön. Man sieht von hier die ganze Stadt mit ihren vielen Straßen, Häusern, Fabriken u. s. w.

Fragen.

1. Wo befindet sich die Aula?
2. Ist die Aula der größte Raum in der Universität?
3. Was ist kleiner als die Aula?
4. Welches Zimmer ist am kleinsten?
5. Was sehen wir aus dem Fenster der letzten Etage?

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Կանոնավոր բայերի հրամայականը (Imperativ) կազմվում է այսպես. պետք է դեն ձգել անորոշ դերբայի „en“ լծորդը և յեզակի 2-րդ դեմքի համար բայարմատի վրա ավելացնել „e“, հոգնակի 2-րդ դեմքի համար „t“ կամ „et“, իսկ քաղաքավարական ձևի համար „en“ Sie դերանվան հետ. որինակ՝ arbeiten — աշխատել. չր. յեզ. 2-րդ դեմք arbeit + e! — աշխատիր. չր. հոգ. 2-րդ դեմք arbeit + et! — աշխատեցեք (շատերը). Քաղաքավարական 2-րդ դեմք arbeiten Sie! — աշխատեցեք (մեկը):

2. Մի քանի բայերի մեջ հր. 2-րդ դեմքի „e“ ն ընկնում է, և բայի արմատական ձայնավորը յերբեմն փոխվում. որինակ՝ Sprechen — խոսել sprich! — խոսիր. Sehen — տեսնել sieh! — տես. Kommen — գալ komm! — արի. kommt! — եկեք.

3. Ածականի հսկովումը, յերբ նա առանց վորոշող հոգի յե.

Singular

Nom.	guter	Genosse,	rote	Rose,	gutes	Buch
Gen.	guten	Genossen,	roter	Rose,	guten	Buches
Dat.	gutem	Genossen,	roter	Rose,	gutem	Buche
Akk.	guten	Genossen,	rote	Rose,	gutes	Buch

Plural

Nom. gute Genossen, rote Rosen, gute Bücher
Gen. guter Genossen, roter Rosen guter Bücher
Dat. guten Genossen, roten Rosen, guten Büchern
Akk. gute Genossen, rote Rosen, gute Bücher

Այս օրինակներից պարզվում է, Վոր ածականներն առանց հոգի հոլովվելիս յեզակիում, թե հոգնակիում սաանում են վորոշյալ հոգի վերջավորությունները. միայն յեզակի սեռականում արական և չեզոք սեռի գոյականների ածականի վերջավորությունը „es“-ի փոխարեն „en“ է լինում:

Übung № 21.

Ein Gespräch.

Peter: (sitzt und arbeitet im seinem Zimmer; es klopft). Herein! (Paul tritt in das Zimmer).

Peter: Allo! Guten Tag, Paul! Setze dich, nimm Platz!

Paul: Guten Tag, Peter! (Er setzt sich). Wie geht es dir?

Peter: Danke, es geht mir gut.

Paul: Man sagt, du bist krank. Wie ist jetzt deine Gesundheit?

Peter: Danke, viel besser. Ich bin jetzt ganz gesund. Aber ich sehe, du bist erkältet. Du hast Schnupfen und Husten.

Paul: Ja, das Wetter ist sehr schlecht. Kälte und Regen! Ein schlechter Herbst.

Peter: Wo arbeitest du jetzt? Was machst du?

Paul: Ich studiere im Institut der Roten Professur.

Peter: Was hast du für morgen vor?

Paul: Ich werde morgen eine Exkursion machen. Kommst du nicht mit?

Peter: Du wirst morgen eine Exkursion machen!
Wer wird sich noch an der Exkursion beteiligen?

Paul: Wir werden 13 Genossen sein.

Peter: Ihr werdet 13 Genossen sein! (Er lacht). Höre, ich werde auch mit euch!

Paul: Alle werden sich freuen, wenn du auch kommst, Peter. Also abgemacht! Du kommst!

Peter: Ich werde kommen (lacht). Sehr gut! Merkst du nichts, Paul? Wir wiederholen mit dir im Gespräch die deutsche Grammatik—Futurum I (eins).

Paul: Wie so?

Peter: Nun höre! ich werde machen
du wirst machen
er, sie, es, wird machen
wir werden machen
ihr werdet machen
sie werden machen.

— Alle Personen Futurum I.

Paul: Sehr gut! Das werde ich unserem Lektor der deutschen Sprache erzählen. Er wird sich freuen.

Peter: Sage, mein Freund, wohin werdet ihr die Exkursion machen?

Paul: Wir werden morgen unsere Exkursion in den Zoologischen Garten machen.

Peter: Werdet ihr allein sein oder mit einem Führer?

Paul: Wir werden einen sehr guten Führer haben. Der Bruder Karapetjans, Assistent der Universität, Spezialist für Zoologie, wird uns führen und alles uns erklären. Wir werden Löwen, Tiger, Elefanten und Affen sehen.

Peter: Ich sehe, die Exkursion wird sehr interessant werden. Und was denkst du? Wie wird das Wetter sein?

Paul: Ausgezeichnet. Die Meteorologische Station meldet: Morgen wird das beste Wetter sein.

Peter: Wo werden wir uns morgen treffen?

Paul: Wir werden uns alle um 9 Uhr am Eingang zu Zoo versammeln. Also, du wirst kommen.

Peter: Natürlich!

Paul: Abgemacht! Lebe wohl, Kamerad!

Peter: Abgemacht! Auf Wiedersehen, Genosse!

(Peter bleibt allein und setzt sich wieder fleißig an seine Arbeit).

Fragen.

1. Was wird Paul morgen machen?
2. Wird Peter sich an der Exkursion beteiligen?
3. Wohin werden die Genossen ihre Exkursion machen?
4. Wer wird der Führer der Exkursion sein?
5. Werden sie gutes Wetter haben?
6. Wo werden die Genossen sich treffen?

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Գերմաներենն ունի յերկու ապառնի. մենք սովորում ենք ապառնի առաջինը, վորը կազմվում է *Werden* բայի ոժանդակությամբ: Պետք է վերցնել *werden* բայի սահմ. ներկան այն բայի անորոշ դերբայի հետ, վորի ապառնին ուզում ենք կազմել. որինսակ՝

ich werde lesen	յես կկարդամ կամ կարդալու յեմ
du wirst lesen	դու կկարդաս կամ կարդալու յես
er, sie, es wird lesen	նա կկարդա կամ կարդալու յե
wir werden lesen	մենք կկարդանք կամ կարդալու յենք
ihr werdet lesen	դուք կկարդաք կամ կարդալու յեք
sie werden lesen	նրանք կկարդան կամ կարդալու յեն

2. Հարցական խոսքի մեջ *werden* բայը դրվում է առաջին տեղը, իսկ անորոշ դերբայը վերջին. որինսակ՝ *Werden Sie heute ins Theater gehen?* — այսոր գնալու յեք թատրոն:

3. Անդրադարձ բայերի ապառնին նույն ձևով է կազմվում. որինսակ՝

ich werde mich freuen	յես ուրախանալու յեմ
du wirst dich freuen	և այլն
er wird sich freuen	
wir werden uns freuen	
ihr werdet euch freuen	
sie werden sich freuen	

Übung № 22.

Der Mensch.

1. Wir werden heute den Menschen beschreiben. Der Körper des Menschen besteht aus Knochen, Fleisch, Fett, Sehnen und Blut. Die Knochen bilden das Skelett und sind hart. Das Fleisch besteht aus Muskeln und ist weich. Die Haut des Menschen ist glatt. Die Europäer haben weiße Haut. Die Haut der Neger ist schwarz. Andere Rassen haben gelbe, braune, gelbliche oder rötliche Haut.

2. Der menschliche Körper besteht aus drei Teilen: dem Kopf, den Gliedern und dem Rumpf. Die Glieder des Körpers sind die Arme und die Beine, die Hände und die Füße. An jeder Hand haben wir fünf Finger, an den Füßen je fünf Zehen. An den Fingern und an den Zehen sind die Nägel.

3. Der Kopf ist der oberste Teil vorn am Kopfe ist das Gesicht; hinten ist der Nacken. Am Kopfe sind die Ohren. Mit den Ohren hören wir. Die Knochen des Kopfes bilden den Schädel. Im Schädel ist das Hirn. Mit dem Hirne denken wir. Der obere Teil des Gesichts heißt Stirn. Unter der Stirn sind die Augen. Zwischen den Augen ist die Nase. Mit den Augen sehen wir. Mit dem Munde essen wir. Der Mund befindet sich unter der Nase. Mit der Nase riechen wir. Im Munde haben wir die Zähne und die Zunge. Mit der Zunge spre-

chen und schmecken wir. Mit den Nerven der Haut fühlen wir. Der Mensch hat fünf Sinne: der Geruch, der Geschmack, das Gehör, das Gesicht und das Gefühl.

4. Wir nennen den Menschen blind, wenn er nicht sehen kann. Wer nicht hören kann, ist taub. Der Mensch, welcher nicht sprechen kann, ist stumm, Mit den Händen können wir berühren, greifen, nehmen, geben, werfen, stoßen, heben, tragen u. s. w., mit den Füßen gehen, laufen, springen, steigen u. s. w.

5. Jetzt betrachten wir die inneren Körperteile des Menschen. In der Brußt befindet sich das Herz. Wir können es nicht sehen, aber wir wissen, daß es arbeitet. Wir können hören, wie es klopft. Durch das Herz und die Lungen fließt das Blut in die Adern. Der Mensch hat rotes und warmes Blut. Mit den Lungen atmen wir. Unter der Brust liegt der Magen. Wenn wir essen, kommt die Speise durch den Mund und Speiseröhre in den Magen. Der Magen verdaut die Speise.

6. Wenn wir lange Zeit nichts essen und trinken, so sind wir hungrig und durstig. Wenn unser Magen voll ist, so sind wir satt. Wenn alle Organen des Menschen gut funktionieren, so sagen wir: „der Mensch ist gesund“. Viele Menschen sind krank. Kranke Menschen haben oft starke Schmerzen. Es sind viele gefährliche Krankheiten, z. B. die Tuberkulose, die Diphtherie der Typhus u. s. w.

7. Zu der Familie oder zu der Verwandtschaft des Menschen gehören: die Eltern (der Vater und die Mutter), der Sohn, die Tochter, der Bruder, die Schwester (die Geschwister), der Onkel, die Tante, der Vetter, die Kusine, der Neffe, die Nichte, der Großvater, die Großmutter (die Großeltern), der Enkel, die Enkelin.

8. Nach dem Alter und nach dem Geschlecht unterscheiden wir: das Kind, der Knabe, das Mädchen, der Jüngling, die Jungfrau, der Mann, die Frau, der Greis, die Greisin.

Fragen.

1. Woraus besteht der Körper des Menschen?
2. Wieviel und welche Teile hat der Körper?
3. Wie heißen die fünf Sinne des Menschen?
4. Womit atmen die Menschen und die Tiere?
5. Wie kommt die Speise in den Magen?
6. Wann ist der Mensch gesund?
7. Sind sie gesund oder krank, Genosse?
8. Welche gefährliche Krankheiten gibt es?

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. *Յերկրորդական նախադասության մեջ բայը կամ բայի խոնարհված մասը դրվում է խոսքի վերջը. որինակ՝* wir nennen den Menschen blind, wenn er nicht sehen kann. *կամ* Der Mensch, welcher nicht sprechen kann, ist stumm.

2. *Յեթե յերկրորդական նախադասությունն առաջ է ընկած, ապա, գլխավոր նախադասության մեջ բայը բըռնում է առաջին տեղը. որինակ՝* Wenn ein Mensch krank ist, kann er nicht arbeiten. *կամ,* wenn unser Magen voll ist, sind wir satt.

3. Die Mutter und die Tochter *իգ. բառերը հոգնակի սուղղ. վերջավորությունն չեն ստանում, այլ միայն իրենց արմատական ձայնավորն են փոփոկացնում:*

S.

P.

Nom. die Mutter
Gen. der Mutter
Dat. der Mutter
Akk. die Mutter

die Mütter
der Mütter
den Müttern
die Mütter.

S.

P.

Nom. die Tochter
Gen. der Tochter
Dat. der Tochter
Akk. die Tochter

die Töchter
der Töchter
den Töchtern
die Töchter.

4. Das Herz — (սիրտը) առանձնահատուկ ձևով է հոլովվում

S.		P.
Nom.	das Herz	die Herzen
Gen.	des Herzens	der Herzen
Dat.	dem Herzen	den Herzen
Akk.	das Herz	die Herzen.

Übung № 23.

Die Arbeit des Menschen.

Einer arbeitet für alle. Alle arbeiten für einen.

1. Alle Menschen müssen arbeiten und durch ihre Arbeit einander helfen. Der Lehrer lehrt und der Schüler lernt in der Schule. Der Arbeiter arbeitet in der Fabrik. Der Bauer bebaut oder bearbeitet das Feld mit dem Pflug oder mit dem Traktor. Der Säemann sät Samen. Der Seemann arbeitet auf der See auf einem Dampfer oder auf einem Schiff. Der Bergarbeiter arbeitet im Bergwerk, im Schacht unter der Erde. Der Schmied schmiedet das Eisen in der Schmiede. Der Weber webt in der Weberei. Der Spinner spinnst in der Spinnerei. Der Bäcker bäckt das Brot in der Bäckerei. Der Setzer setzt das Buch in der Setzerei. Der Buchbinder bindet das Buch in der Buchbinderei. Der Buchhalter führt das Buch in der Buchhalterei. Die Wäscherin wäscht die Wäsche in der Wäscherei. Die Näherin näht Kleider. Der Schneider schneidert, er näht Kleider und Mäntel in der Schneiderei. Der Schuhmacher oder der Schuster schustert, er macht Schuhe und Stiefel in der Schusterei. Der Tischler tischlert; er macht Stühle und Tische in der Tischlerei. Der Zimmermann zimmert Zimmer. Der Maurer mauert Mauern. Der Fleischer schneidet Fleisch in der Fleischerei. Der

Koch oder die Köchin kocht in der Küche. Der Müller mahlt Mehl in der Mühle. Der Maler malt Bilder.

2. Schneider, Schuhmacher, Bäcker, Fleischer, Tischler, Schlosser und noch viele andere nennt man Handwerker. Sie machen ihre Werke mit der Hand. Sie verarbeiten Leder, Eisen, Holz u. s. w. Der Raum, in welchem der Handwerker arbeitet, heißt Werkstatt. Die Handwerker arbeiten mit Instrumenten (Werkzeugen).

3. Andere Menschen arbeiten nicht mit der Hand. Man unterscheidet physische und geistige Arbeit. Der Gelehrte, der Doktor, der Professor, der Dozent, der Lektor, der Assistent, der Aspirant, der Student sind Kopfarbeiter. Durch ihre Arbeit helfen die Menschen einander. Der Gelehrte schreibt ein Buch, aber dieses Buch muss der Setzer setzen, der Drucker in der Druckerei (Typographie) drucken, der Buchbinder binden.

4. Die Schüler lernen nach Büchern, welche die Gelehrten oder die Pädagogen schreiben. Die Kinder lernen in Schulen; diese Schulen bauen Architekten, Zimmerleute, Tischler, Maurer, Gläser und noch andere Fachleute. Die Arbeiter helfen den Bauern, die Bauern helfen den Arbeitern. Diese verfertigen in den Fabriken Pflüge, Sensen, Eggen, Sae-, Mäh-, Dreschmaschinen und viele andere Geräte. Die Bauern helfen den Arbeitern durch ihre Arbeit auf dem Felde in der Kollektivwirtschaft. Sie liefern ihnen Getreide, Gemüse, Früchte, Milchprodukte u. s. w. Wer nicht arbeitet, ist ein Parasit, und wer nicht arbeitet, der soll auch nicht essen!

Es lebe der brüderliche Bund der Arbeiter und der Bauern!

Es lebe der feste Zusammenschluss der Wissenschaft und der Arbeit.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Ուշադրություն դարձնել բառակազմության վրա: „Arbeit“ բառով կազմված բարդ գոյականներ.

der Arbeitstag die Arbeitskraft
 der Arbeitstisch das Arbeitszimmer

Այս որինակների մեջ „s“-ը ծառայում է իբրև հո-
 ղակապ:

der Arbeitgeber die Handarbeit
 der Arbeitnehmer die Landarbeit
 der Handarbeiter die Fabrikarbeit
 der Kopfarbeiter (in) die Lohnarbeit
 der Nachtarbeiter (in) der Lohnarbeiter (in).

die Saisonarbeit [„Saison“ բառը ֆրանսերեն է,
 դրա համար այսպես է գրվում (=յեղանակ)]

Arbeiten բայը նախածանցով և վերջածանցով.

bearbeiten vorarbeiten
 verarbeiten zusammenarbeiten
 abarbeiten arbeitslos
 umarbeiten der Arbeitslose
 ausarbeiten die Arbeitslosigkeit
 durcharbeiten arbeitsam.

Arbeiten բայը թե նախածանցով և թե վերջածանցով
 միաժամանակ.

der Verarbeiter
 der Bearbeiter
 die Verarbeitung
 die Bearbeitung
 die Ausarbeitung.

2. „Mann“-ով բարդված գոյականների մեծագույն
 մասի հոգնակին կլինի „Leute“. որինակ՝ der Landmann
 յերկրագործ, die Landleute, Seemann նավաստի die See-
 leute u. s. w.

3. „ei“ վերջածանցը ցույց է տալիս գործողության
 վայրը. որինակ, der Bäcker—հացթուխը, die Bäckerei—
 փուռը, der Drucker—տպագրիչը, die Druckerei—տպա-
 րան. „ei“ վերջածանց ունեցող գոյականներն իզական են:

Übung № 24.

Der Herbst.

1. Zu Anfang des Sommers erreicht die Sonne
 ihren höchsten Standpunkt. Während des Sommers
 geht sie etwas zurück. Am 23. September sind Tag
 und Nacht gleich lang. Mit diesem Tage beginnt der
 Herbst. Die Tage werden kürzer, die Nächte länger
 und dunkler.

2. Die Wärme nimmt ab. Die Zugvögel—Ler-
 chen, Nachtigalen, Staare, Schwalben, Störche u. s. w.
 fliegen nach dem warmen Süden fort. Sie suchen
 wärmere Länder auf. Der Landmann pflügt das Feld
 um und sät Wintergetreide—Roggen und Weizen.
 Er gräbt die Kartoffeln aus. Im Garten reifen die
 Früchte: Äpfel, Birnen, Pflaumen. Überall sammeln
 die Menschen die Gaben des Herbstes. Das ist der
 goldene Herbst. Auf der Wiese mäht man noch ein-
 mal das Gras. Die Blumen sterben ab.

3. Das Konzert im Walde verstummt. Der Saft
 der Bäume und Sträucher steigt nicht mehr bis zu
 den Blättern empor. Das Laub der Bäume färbt sich
 gelb und rot. Es welkt ab und fällt nach und nach
 nieder. Die dünnen Blätter rascheln, wenn man durch
 den Wald geht. Wald und Wiese sind leer. Die Luft
 wird rauh. Kalte Regen fallen auf die Erde nieder,
 und dichte Nebel hüllen alles ein. Bald wird der Win-
 ter kommen und weißer Schnee die Erde bedecken.

Fragen.

1. Wohin fliegen die Zugvögel fort?
2. Was fällt von den Bäumen nieder?
3. Was für Früchte reifen im Herbst?

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

1. Կան յերկու տեսակի նախածանց բայեր. առաջին՝ այնպիսիները, վորոնց նախածանցը շեղա չունի և յերբեք չի բաժանվում բուն բայից, յերկրորդ՝ այնպիսիներ, վորոնց նախածանցը շեղաված է և գլխավոր խոսքի մեջ սահմ. ներկա, հրամայական և անկատար ձևերում անջատվում է բուն բայից և խոսքի վերջն է դրվում (անջատական բայեր). որինակ՝ gehen — գնալ, zurückgehen — յետ գնալ, ich gehe zurück — յետ յետ եմ գնում, schreiben — գրել, abschreiben արտագրել, ich schreibe ab — յետ արտագրում եմ: Während des Sommers geht sie täglich zurück. յերկրորդական նախադասության մեջ նախածանցը միշտ բային կցված է մնում. որինակ՝ er sagt, dass er zurückgeht.

2. Անջատական բայերի խոնարհման մի որինակ.

Präsens S.

Präsens P.

ich gehe zurück
du gehst zurück
er, sie, es geht zurück

wir gehen zurück
ihr geht zurück
sie gehen zurück
Sie gehen zurück

Imperativ

geh (e) zurück
geht zurück
gehen Sie zurück

3. Հետևյալ նախածանցները յերբեք չեն բաժանվում be, ge, er, ver, zer, ent, miß.

4. Արական սեռի ուժեղ հոլովման մի բանի գոյականներ հոգնակի ուղղ. ստանում են „er“ վերջավորութունը, վորի ժամանակ արմատի ձայնավորը հաճախ փափկանում է. որինակ՝ der Mann — die Männer, der Wald — die Wälder, der Strauch — die Sträucher, der Geist — die Geister, der Gott — die Götter, der Leib — die Leiber.

S.

P.

Nom.	der Mann	die Männer
Gen	des Mannes	der Männer
Dat.	dem Manne	den Männern
Akk.	den Mann	die Männer

Übung № 25.

Erlkönig.

Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?
Es ist der Vater mit seinem Kind;
Er hat den Knaben wohl in dem Arm,
Er faßt ihn sicher, er hält ihn warm.
„Mein Sohn, was birgst du so bang dein Gesicht?“
„Siehst, Vater, du den Erlkönig nicht?
Den Erlkönig mit Kron' und Schweif?“
„Mein Sohn, es ist ein Nebelstreif“.
„Du liebes Kind, komm, geh mit mir!
Gar schöne Spiele spiel' ich mit dir,
Manch' bunte Blumen sind an dem Strand,
Meine Mutter hat manch golden Gewand“.
„Mein Vater, mein Vater, und hörst du nicht,
Was Erlkönig mir leise verspricht?“
„Sei ruhig, bleibe ruhig, mein Kind!
In dürren Blättern säuselt der Wind“.
„Willst, feiner Knabe, du mit mir gehen?
Meine Töchter sollen dich warten schön,
Meine Töchter führen den nächtlichen Reihn,
Und wiegen, und tanzen und singen dich ein“.
„Mein Vater, mein Vater, und siehst du nicht dort
Erlkönigstöchter am düsteren Ort?“
„Mein Sohn, mein Sohn, ich sehe es genau,
Es scheinen die alten Weiden so grau“.
„Ich liebe dich, mich reizt deine schöne Gestalt.

Und bist du nicht willig, so brauche ich Gewalt“.
 „Mein Vater, mein Vater, jetzt faßt er mich an!
 Erlkönig hat mir ein Leid getan!“
 Dem Vater grauselt's, er reitet geschwind,
 Er hält in den Armen das ächzende Kind,
 Erreicht den Hof mit Mühe und Not.
 In seinen Armen das Kind war tot.

W. Goethe.

Übung № 26.

Gretchens Spinnenlied.

1. Meine Ruhe ist hin,
Mein Herz ist schwer;
Ich finde sie nimmer
Und nimmer mehr.	6. Sein hoher Gang,
Seine edle Gestalt,
Seines Mundes Lächeln,
Seiner Augen Gewalt,
2. Wo ich ihn nicht hab',
Ist mir das Grab,
Die ganze Welt
Ist mir vergällt.	7. Und seiner Rede
Zauberfluß,
Sein Händedruck
Und, ach, sein Kuß!
3. Mein armer Kopf
Ist mir verrückt.
Mein armer Sinn
Ist mir zerstückt.	8. Meine Ruhe ist hin,
Mein Herz ist schwer,
Ich finde ihn nimmer
Und nimmer mehr.
4. Meine Ruhe ist hin,
Mein Herz ist schwer.
Ich finde ihn nimmer
Und nimmer mehr.	9. Mein Busen drängt
Sich nach ihm hin,
Ach, dürft' ich fassen
Und halten ihn!
5. Nach ihm nur schau' ich
Zum Fenster hinaus,
Nach ihm geh' ich
Aus dem Haus.	10. Und küssen ihn,
So wie ich wollt'
An seinen Küssen
Vergehen sollt'!

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Այս վոտանավորի մեջ կան հետևյալ նախածանց բայերը, վորոնք անշատական չեն. verrücken, zerstückten, vergällen, vergehen.

2. Վոտանավորների մեջ սահմ. ներկայի յեզ. առաջին դեմքում բայի վերջի „e“ տառը կարող է սղվել, մանավանդ յեթե նրանից հետո յեկոյ բառը ձայնավորով է սկսվում. որինակ՝ Nach ihm nur schau' ich, պիտի լիներ՝ schaue ich կամ Nach ihm geh' ich պիտի լիներ՝ gehe ich.

Übung № 27

Die Uhr.

1. Zuerst bestimmte der Mensch die Zeit ungefähr nach dem Stand der Sonne, des Mondes und der Sterne. Später machte der Mensch es anders. Er errichtete einen Stab und bestimmte die Tageszeit nach der Länge des Schattens; das war schon eine Sonnenuhr.

2. Die alten Ägypter hatten um 1500 Jahre vor unserer Ära eine „Schattenuhr“. Aber alle Sonnenuhren zeigten nur die Zeit, wenn die Sonne da war. In der Nacht oder wenn die Wolken am Himmel waren, „gingen“ sie nicht. Das war unpraktisch. Man lernte die Zeit anders, mit anderen Apparaten, messen.

3 Zuerst benutzte man das Wasser und baute Wasseruhren. Die ersten Wasseruhren, die man um 600 Jahre vor unserer Ära baute, waren sehr primitiv. In einem Gefäß machte man unten ein kleines Loch, dann füllte man das Gefäß mit Wasser; das Wasser floß nun langsam, Tropfen für Tropfen aus dem Gefäß. Wenn das Gefäß leer war, füllte man es wieder.

4. Dann verbesserte man diese Uhren. Das Wasser sammelte sich in einem Gefäß und hob einen

Kolben in die Höhe; oben war eine Zahnstange und ein Zahnrad. Das Rad drehte einen Zeiger, der an einem Zifferblatt die Zeit anzeigte. Diese Wasseruhren benutzte man viele hundert Jahre. Später ersetzte man die Kraft des Wassers durch Gewichte. Das war um 1300.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Գերմաներենում կան բայի անցյալ ժամանակի 3 ձևեր՝ Imperfekt, Perfekt և Plusquamperfekt. Այստեղ մենք սովորում ենք առաջին պարզ, այսինքն մի բառով արտահայտված անցյալի ձևը, վորն իմաստով համապատասխանում է հայերենի թե՛ անցյալ անկատարին և թե՛ կատարյալին, այսինքն ցույց է տալիս, վոր գործողությունն անցյալում կատարվում էր, բայց չի վերջացել և կամ կատարվեց ու վերջացավ. որինակ՝ Zuerst bestimmte der Mensch — սկզբում վորոշում էր մարդը... Իսկ später machte der Mensch es anders — հետագայում մարդը այլ կերպ արավ: Կամ man lernte die Zeit anders messen — մարդիկ սովորեցին ժամանակն այլ կերպ չափել և այլն:

2. „Sein“ և „haben“ ոժանդակ բայերի Imperfekt-ն այսպես է.

ich war	էյի	ich hatte	ուՆէյի
du warst	էյիր	du hattest	ուՆէյիր
er war	էր	er hatte	ուՆէր
wir waren	էյինք	wir hatten	ուՆէյին
ihr wart	էյիք	ihr hattet	ուՆէյիք
sie waren	էյին	sie hatten	ուՆէյին

3. „Imperfekt“-ը կազմելիս բայերը բաժանվում են 3 խմբի՝ թույլ, ուժեղ և անկանոն. բայերի մեծագույն մասը թույլ խոնարհման վրա յե գնում, ուժեղ խոնարհման բայերը 150-ից քիչ ավելի յեն, իսկ անկանոն խոնարհվող բայերի թիվը 20-ի չի հասնում. վերջին յերկու խմբին պատկանող բայերից շատերը շատ գործածական են:

4. Այս հոդվածում թույլ խոնարհման բայերից են **bestimmen, machen և այլն:**

Imp.

ich machte	յես անում էյի, արի
du machtest	դու անում էյիր, արիր
er, sie, es, machte	նա անում էր, արավ
wir machten	մենք անում էինք, արինք
ihr machtet	դուք անում էիք, արիք
sie machten	նրանք անում էին, արին:

Այս որինակից յերևում է, վոր թույլ խոնարհման համար Imperfekt-ի նշանը „te“ վերջավորությունն է:

5. Նույն հոդվածում պատահած zeigen, lernen, bauen, füllen, verbessern, drehen, benutzen, ersetzen բայերը բոլորն ել թույլ խոնարհման են: Հետևյալ հոդվածում կսովորենք վերջին յերկու խմբի բայերի խոնարհումը:

Übung № 28

Lenin und der Jugendverband.

Iljitsch, was sollen wir tun?
 Die Welt ist weit —
 sieh, in den Herzen glühen uns heiße Fernen;
 Vom Kampfe kommen wir zu neuem Kampfe
 bereit!..
 Er aber sagte hart und unerwartet:
 — Lernen!
 — Lernen? warum? Den Erdball zwingen wir
 Sich tigerhaft zu bäumen —
 zu den Sternen!..
 Er:
 Laßt nicht ab vom Kampfe;
 aber ihr müßt lernen, lernen, nochmals lernen!
 — Wie?.. Lernen?

Unser Führer du und Held,
Wir haben
andere und wichtigere Dinge...—
Er aber sprach:

— Ihr baut die neue Welt
und ohne Wissen
Kann das nicht gelingen.

(Nach A. Sharow, übersetzt von Heinrich Ernst).

Übung № 29

Mein erster Flug im Aeroplan.

1. Am Tage meines ersten Fluges erwachte ich vor Freude und Ungeduld schon um 6 Uhr Morgens. Ich sah sofort zum Fenster hinaus. Das Wetter war wunderschön: die Sonne schien hell und klar, wie im Frühling; der Himmel war ganz blau. Man sah kein Wölkchen. Ich frühstückte und eilte dann zum Tram und fuhr zum Aerodrom. Der Flug sollte laut Programm um 9 Uhr stattfinden.

2. Man öffnete gerade, als ich kam, einige Hangars und die Flieger führten ihre Flugmaschinen auf den Flugplatz. Darunter war auch unser Aeroplan, genannt „Der Rote Stern“. Er war ganz aus weißem Aluminium und funkelte wie helles Silber in der warmen reinen Sonne. Schnell stiegen wir in die Kabine des Aeroplans. Dort stehen einige leichte bequeme Sessel um ein kleines Tischchen, auf dem sogar Zeitungen und Zeitschriften liegen. Alles ist praktisch und sogar gemütlich. Durch kleine Fensterchen sieht man ausgezeichnet die ganze Umgebung.

3. Plötzlich ertönte draußen ein fürchterliches Krachen und Sausen. Das war der Propeller unseres Aeroplans, der sich in Bewegung setzte. Dann schossen wir blitzschnell über den weiten Flugplatz — noch

ein Moment und der Aeroplan erhob sich herrlich wie ein Riesenvogel in die Luft, der Sonne entgegen!

4. Das war ein wunderbarer Moment, den ich nicht so bald vergessen werde, ein herrliches befreiendes Gefühl! Wir steigen immer höher und höher. Unser Aeroplan kreist zuerst über dem Aerodrom, dann über die Stadt Erivan und über die Umgegend von Erivan. Dann machten wir einen großen Kreis um die ganze Stadt. Nach einer viertel Stunde fliegen wir wieder über dem Aerodrom, wo wir gut landeten. Das war eine schöne unvergeßliche Stunde.

Beschreiben Sie kurz schriftlich Ihren ersten Flug im Aeroplan!

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.

1. Թույլ խոնարհման բայերի „Imperfekt“-ի սխեման հետևյալն է.

S.	P.
te	ten
test	tet
te	ten

Ուրեմն թույլ խոնարհման բայերն անցյալ անկատարը կազմում են բայի հիմքին ավելացնելով-*te* ածանցը: Այն ինչ ուժեղ խոնարհման բայերի Imperfekt-ի համար հատկանշականը արմատական ձայնավորի փոփոխությունն է. որինակ՝ *sehen* — *տեսնել*

Imp. S.

ich sah	յես տեսնում եյի, տեսա
du sahst	դու տեսնում եյիր, տեսար
er. sie, es, sah	նա տեսնում եր, տեսավ

Imp. P.

wir sahen	մենք տեսնում եյինք, տեսանք
ihr saht	դուք տեսնում եյիք, տեսաք
sie sahen	նրանք տեսնում եյին, տեսան

2. Ուժեղ խոնարհման բայերը „Imperfekt“ կազմելիս բաժանվում են վորոշ խմբերի, նայելով թե իրենց արմատական ձայնավորն ինչպես է փոխում.

I խմբին պատկանում են այն բայերը, վորոնք իրենց արմատական „a“-ն փոխում են u-ի. որ. waschen — wusch.

II խմբին պատկանում են այն բայերը, վորոնք իրենց արմատական „a“-ն փոխում են ie-ի. որ. lassen — liess.

III խմբին — այն բայերը, վորոնք իրենց արմատական „e“-ն փոխում են a-ի. որ. geben — gab.

IV խմբի բայերը „i“-ն փոխում են „a“-ի. որ. finden — fand.

V խմբի բայերը „ie“-ն փոխում են „o“-ի. որինակ՝ riechen — roch.

VI խմբի բայերը „ei“-ը փոխում են „i“-ի. որինակ՝ reißen — riß.

VII խմբի բայերը „ei“-ը փոխում են „ie“-ի. bleiben — blieb, schreiben — schrieb.

3. Անկանոն խոնարհվող բայերից wissen — գիտենալ, kennen — ճանաչել, bringen — բերել և gehen — գնալ բայերի Imperfekt-ն այսպես է՝

ich	wußte	kannte	brachte	ging
du	wußtest	kanntest	brachtest	gingst
er	wußte	kannte	brachte	ging
wir	wußten	kannten	brachten	gingen
ihr	wußtet	kanntet	brachtet	gingt
sie	wußten	kannten	brachten	gingen

Գիտել, վոր 1 և 3-րդ դեմքերը թե յեզակիում և թե հոգնակիում իրար նման են:

4. Գերմաներենում փոքրացուցիչ մասնիկներն են chen և lein վերջածանցները, վորոնք համապատասխանում են հայերենի-իկ, -ակ, -ուկ ածանցներին: Այն գոյական անունը, վորն ընդունում է այս chen և lein վերջածանցներից մեկն ու մեկը, յեթե արմատական a, u և o ձայնավոր ունի, „Umlaut“ է ստանում. որինակ՝ der Vogel — թռչուն, das Vögelchen — թռչնակ, das Auge — աչք, das

Äuglein — աչիկ: Փոքրացուցիչ ածանց ստացած բոլոր գոյականները չեզոք սեռի յեն. որինակ՝ die Frau — կին, das Fräulein — որիորդ, das Frauchen — կնիկ.

Übung № 30

„Gefunden“.

1. Ich ging im Walde
So für mich hin,
Und nichts zu suchen
Das war mein Sinn.	3. Ich wollt' es brechen,
Da sagt' es fein:
„Soll ich zum Welken
Gebrochen sein?“
2. Im Schatten sah ich
Ein Blümchen stehen,
Wie Sterne leuchtend,
Die Äuglein schön.	4. Ich grub's mit allen
Den Würzlein aus;
Zum Garten trug ich
Am hübschen Haus.
5. Und pflanzt' es wieder
Am stillen Ort.
Nun zweigt es immer
Und blüht so fort.	

W. Goethe.

Übung № 31

Deutschland vor hundert Jahren und von heute.

Und als ich auf dem Sankt-Gotthard stand,
Da hörte ich Deutschland schnarchen,
Es schlief da unten in sanfter Hut
Von sechsunddreißig Monarchen.

Heinrich Heine.

1. Vor hundert Jahren sah Deutschland anders
aus als heute. Es bestand aus 38 Staaten; zwischen

diesen Staaten lagen Zollgrenzen, die der Entwicklung der Wirtschaft im Wege waren. Zwei drittel der Bevölkerung wohnten auf dem Lande, ein drittel in Städten. Diese Städte waren klein, die meisten sehr klein. Sogar Berlin und München sahen aus wie Provinzstädte.

2. Die Industrie war schwach entwickelt und trug einen handwerklichen Charakter (z. B. die Textilindustrie). Die Technik war primitiv; die Hochöfen arbeiteten zum größten Teil noch mit Holzkohle. Es gab nur wenig Dampfmaschinen. Eisenbahnen gab es noch nicht; man fuhr in Postkutschen. Die erste Eisenbahn baute man 1835 zwischen Nürnberg und Fürth (6 km!), eine zweite 1837 zwischen Leipzig und Dresden.

3. Später begann mit der Entwicklung des Eisenbahnbaues auch die Epoche der Maschine. Dann wurde auch die Arbeiterklasse stärker. Damals war sie noch schwach und spielte keine politische Rolle.

4. Als Marx und Engels später die Gesetze der kapitalistischen Entwicklung zu studieren begannen, studierten sie die Wirtschaft Englands und Frankreichs. Deutschland gab ihnen nicht genug Material. Deutschland war ein Agrarland. Es war ein Land mit schwach entwickeltem Kapitalismus und starken feudalen Überresten in der Wirtschaft und Staatsordnung.

5. Heute ist dieses große Reich eine Republik, ein Bund von 25 Staaten. Die vier größten Staaten dieses Bundes sind: Preussen, Bayern, Sachsen und Württemberg.

Durch das deutsche Reich fließt die Elbe. Sie teilt Deutschland in zwei Hälften. In der östlichen Hälfte blüht der Ackerbau, in der westlichen Hälfte blüht die Industrie.

ԿԱՆՈՆՆԵՐ ՅԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Նախագասուլթյան մեջ անորոշ գերբայի վրա զբաղվում ե ընդհանրապես zu մասնիկը. որինակ՝ sie began-
nen zu studieren. միայն sollen, können, wollen, mö-

gen, lassen, dürfen, müssen, werden բայերի հետ գործածված անորոշ գերբայների վրա „zu“ չի զբաղվում. որինակ ասում են՝ ich muß gehen, ich kann schreiben և այլն:

2. „von“ նախդիրը տրական հոլովի հետ բացի հայերեն բացառականի իմաստ ունենալուց, կարող է յերբեմն սեռական հոլովի դերը կատարել. որինակ՝ von 36 Monarchen — 36 միապետների:

3. „als“ նշանակում է «քան», «յերբ», «վորպես» «իբրև» և այլն. որինակ՝ als Marx und Engels.. — յերբ Մարքսն ու Ենգելսը և այլն:

Übung № 32.

Der Schluß aus dem „Kommunistischen Manifest“.

Die Kommunisten verschmähen es, ihre Ansichten und Absichten zu verheimlichen. Sie erklären es offen, daß ihre Zwecke nur erreicht werden können durch den gewaltsamen Umsturz aller bisherigen Gesellschaftsordnung. Mögen die herrschenden Klassen vor einer kommunistischen Revolution zittern. Die Proletarier haben nichts an ihr zu verlieren als ihre Ketten. Sie haben eine Welt zu gewinnen.

Proletarier aller Länder, vereinigt euch!

Übung № 33.

Die Internationale

Wacht auf, verdammte dieser Erde,
Die stets man noch zum Hungern zwingt!
Das Recht wie Glut im Kraterherde,
Nun mit Macht zum Aufbruch dringt!
Reinen Tisch macht mit den Bedrängern:

Heer der Sklaven, wacht auf!
 Ein nichts zu sein, tragt es nicht länger
 Alles zu werden strömmt zu Hauf!
 Völker, hört die Signale!
 Auf zum letzten Gefecht!
 Die Internationale erkämpft das Menschenrecht.
 Es rettet uns kein höheres Wesen,
 Kein Gott, kein Kaiser noch Tribun,
 Uns aus dem Elend zu erlösen
 Können wir nur selber tun!
 Leeres Wort: des Armen Rechte!
 Leeres Wort: des Reichen Pflicht!
 Unmündig nennt man uns und Knechte,
 Duldet die Schmach nun länger nicht!
 Völker, hört die Signale!
 Auf zum letzten Gefecht!
 Die Internationale erkämpft das Menschenrecht!

Eugen Potier.

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

ԸՍՏ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 1

die Übung վարժութիւն
 Guten Tag, Genossen! բարի որ,
 ընկերներ
 Vorwärts an die Arbeit! հառաջ,
 դեպի աշխատանք.
 Wir lernen deutsch մենք սովորում ենք գերմաներեն
 Das ist սա է
 das Auditorium լսարան
 Wir arbeiten մենք աշխատում ենք
 hier այստեղ
 wir lernen մենք սովորում ենք
 deutsch գերմաներեն
 gut լավ, բարի
 und և
 fleißig աշխատասեր, աշխատասիրութեամբ
 groß մեծ
 breit լայն
 lang յերկար
 hoch բարձր
 hell լուսավոր
 es նա (չեզոք 3-րդ դեմք)
 hat ունի
 drei յերեք
 das Fenster լուսամուտ

viel շուտ
 die Sonne արև
 das Licht լույս
 die Luft ոդ
 vor uns ist մեր առջև կա
 eine մեկ (իգ.)
 ein մեկ (ար. և չեզոք)
 die Tür դուռ
 der Tisch սեղան
 der Stuhl աթոռ
 dort այնտեղ
 der Lektor դասատու, դասախոս
 jeder յուրաքանչյուր
 der Student ուսանող
 das Buch գիրք
 das Heft տետր
 wir lesen մենք կարդում ենք
 wir sprechen մենք խոսում ենք
 wir schreiben մենք գրում ենք
 der Text բնագիր
 leicht հեշտ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 2

Guten Morgen բարի լույս
 Genossen ընկերներ
 fragt հարցնում է
 was ist das? ինչ է սա

antworet պատասխանում է
weiter դարձյալ, ելի
anderer ուրիշ
dann հետո, ապա
Wer ist das? ո՞վ է աս
die Studentin ուսանողուհի
die Studenten ուսանողներ
die Studentinnen ուսանողու-
հիներ
fragt! հարցրեք
antworet! պատասխանեցեք
selbst ինքներդ
der Tag որ, ցերեկ
die Tafel զրատախտակ
die Decke առաստաղ
und so weiter և այլն
der Genosse ընկեր
das sind սրանք են
so այդպես
lange յերկար (ժամանակ)
wir studieren մենք սովորում ենք
mit Interesse հետաքրքրությամբ
endlich վերջապես
der Schluß վերջ
Auf Wiedersehen ցտեսություն
wir alle մենք բոլորս
laut բարձր, բարձրաձայն
klar հստակ, պարզ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 3

Guten Abend բարի յերեկո
lesen Sie! կարդացեք (դուք)
antworten Sie! պատասխանեցեք
(դուք)
schreiben Sie! գրեցեք (դուք)
hören Sie լսեցեք (դուք)
übersetzen Sie թարգմանեցեք
(դուք)
wiederholen Sie կրկնեցեք
(դուք)
der Lehrer ուսուցիչ
kommt գալիս է
die Stunde ժամ, դաս

beginnt սկսվում է
unsere deutsche Stunde մեր
գերմաներեն դասը
wir sitzen մեք նստած ենք
heute այսօր
die Zahlen թվեր
von-ից
bis մինչև
eins մեկ
von eins մեկից
zwölf տասներկու
ich zähle յես համրում եմ
zwei յերկու
drei յերեք
vier չորս
fünf հինգ
sechs վեց
sieben յոթ
acht ութ
neun ինն
zehn տաս
elf տասնմեկ
diese այս
müssen alle պետք է բոլորը
genau ճշտությամբ
behalten պահել (մտքում)
dann հետո, այն ժամանակ
können wir կարող ենք
später հետո, հետագայում
zählen համրել
weiter zählen շարունակել
համրել
eine neue Frage նոր հարց
Wo ist das Ding? վճրտեղ է
առարկան
Wo ist der Tisch? վճրտեղ է սե-
ղանը
hier այստեղ
dort այնտեղ
vorn առաջը
die Lampe լամպ, ճրագ
oben վերև
die Diele հատակ
unten ներքև

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 4

Achtung! ուշադրություն
bitte խնդրեմ
die Farben գույներ
weiß սպիտակ
schwarz սև
rot կարմիր
grün կանաչ
gelb դեղին
blau կապույտ
grau գորշ
braun շագանակագույն
rosa վարդագույն
lila շուշանագույն
Wie ist das Ding? ինչպիսի՞ է
առարկան
Wie ist der Tisch? ինչպիսի՞ է
սեղանը
man muß պետք է (մարդ պետք է)
Die Tafel ist schwarz գրատախ-
տակը սև է
Sagen Sie ասացեք (դուք)
die Wand պատ
bemerkt նկատում է
jetzt այժմ
beschreiben wir նկարագրում ենք
sehr շատ
an die Tafel գրատախտակի վրա,
գրատախտակին
geht գնում է
schreibt գրում է
auch նույնպես
die Lösung լուզումը
der Arbeiter բանվոր
der Bauer գյուղացի
müssen einig sein պետք է հա-
մերաշխ լինեն

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 5

Wissen ist Macht գիտությունն
ուժ է
Seid fleißig! յեղեք աշխատասեր
energisch յեռանդուն

auf „ja“ «այո»-ով
auf „nein“ «վոչ»-ով
hat ունի
wir antworten մենք պատաս-
խանում ենք
das Katheder ամբիոն
nein վոչ
oder կամ
kein վոչ մի
antworet nicht չի պատասխա-
նում
viel շատ
Geld փող
leider դժբախտաբար, ցավոք սրտի
schwer դժվար, ծանր
einige մի քանի
zum Beispiel (z. B.) որինակի
համար
es lebe կեցցե՛ք
die Weltrevolution համաշխար-
հային հեղափոխություն
der Weltoktober համաշխարհային
հոկտեմբեր
die Rote Armee կարմիր բանակ
die Rote Flotte կարմիր նավա-
տորմիկ
richtig ուղիղ, ճիշտ
oder կամ, կամ թե
falsch սխալ
schlecht վատ
schwach թույլ
vergeht անցնում է
immer միշտ
die Uhr ժամացույց
endet վերջանում է
gute Nacht բարի գիշեր
die Zeit ժամանակ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 6

das Gespräch խոսակցություն
machen անել
Was machst du? ինչ ես անում
lernst du? սովորում ես

schreibst du? գրում ես
die deutsche Sprache գերմանե-
րեն լեզուն
mein Buch իմ գիրքը
das Lehrbuch դասագիրքը
für Erwachsene մեծահասակներին
համար
ich teile յես բաժանում եմ
die Seite եջ
links ձախ
rechts աջ
jedes յուրաքանչյուր
neu նոր
das Wort բառ
unser մեր
ihr müßt դուք պետք է
bestimmt հաստատ, վորոշ
behalten մտքում պահել
im Kopfe գլխում
nicht nur վոչ միայն
im Lehrbuch դասագրքում
sehr richtig! շատ ճիշտ է
mein kleines Wörterbuch իմ
փոքր բառգիրքը
Phrasen նախադասություններ
alles բոլորը
ausgezeichnet! յերևելի
arbeiten wir zusammen աշխա-
տենք միասին
komm արի
zu mir ինձ մոտ
allein մենակ
in unseren Studentenklub մեր
ուսանողական ախումբը
organisieren կազմակերպել
der Zirkel խմբակ
kollektiv կոլեկտիվ
zählen համրել, թվել
wir übersetzen մենք թարգմա-
նում ենք
wir wiederholen մենք կրկնում
ենք
unsere Aufgaben մեր դասերը,
առաջադրությունները

das gefällt mir այդ դուր է գա-
լիս ինձ
ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 7
die Zahl թիվ
der Teil մաս
der erste Teil առաջին մասը
der Kollege պաշտոնակից, ընկեր
hören լսել
rechnen հաշվել
merken նկատել, դիտել
Bitte, wiederholen Sie խնդրեմ
կրկնեցեք
wieviel ինչքան, քանի
kennen գիտենալ, իմանալ
diese սրանք
schon արդեն
laut բարձր
klar պարզ
richtig ուղիղ
wie zählt man? ինչպես են համ-
րում
zuerst նախ
zwanzig քսան
hören լսել
schwer դժվար
leicht հեշտ
sie heißen կոչվում են
der Zehner տասնյակ
gewiß ի հարկե
die Achtung ուշադրություն
das Hundert հարյուրյակ
tausend հազար
also այսպես
wie leicht ինչքան հեշտ է
man muß nur behalten մարդ
պետք է միայն հիշի
das սա
sehen wir տեսնենք
gleich իսկույն
einige մի քանի
zum Beispiel որինակի համար
rückwärts հետ-հետ, հետընթաց

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 8

der zweite Teil յերկրորդ մաս
heute այսօր
das Tausend հազարյակ
die Tausende հազարյակները
unser մեր
das Jahr տարի
folgende հետևյալը
die Million միլիոն
die Milliard միլիարդ
man kann nur die Zunge zer-
brechen մարդ կարող է միայն
լեզուն կտրել
dann այն ժամանակ
die Ordnungszahl դասական թիվ
noch ելի
man kann կարելի չէ
nur միայն
die Zunge լեզու (որդանը)
mehr ավելի շատ
erste առաջին
dritte յերրորդ
einfach պարզ, հասարակ
rechnen հաշվել
2 Mal յերկու անգամ
geteilt durch բաժանած
zum Schluß վերջապես
der Bruch կոտորակ
die Brüche կոտորակներ
ein drittel մեկ յերրորդ
ein viertel մեկ չորրորդ
andere Beispiele ուրիշ օրինակ-
ներ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 9

Mein Tagebuch իմ օրագիրքը
ich heiße յես կոչվում եմ
der Plan պլան
beginnen սկսել
die Stadt քաղաք
die Universität համալսարան
liegen ընկած լինել, գտնվել
das Zentrum կենտրոն

in dem Zentrum կենտրոնում
das Theater թատրոն
das Museum թանգարան
die Museen թանգարաններ
die Bibliothek գրադարան
der Freund բարեկամ
wohnen բնակվել
das Studentenheim ուսանողա-
կան հանրակացարան
neben մոտ, կողքին
bei meinen Eltern իմ ծնողների
մոտ
der Vater հայր
die Mutter մայր
oft հաճախ
zu dem Genossen ընկերոջ մոտ
das Heim հանրակացարան
zusammen միասին
die Schwester քույր
die Hochschule բարձրագույն
դպրոց
technische տեխնիկական
erklären բացատրել
er weiß նա դիտե
Wie heißen Sie? ինչպես եք կոչ-
վում
wo վորտեղ
leben ապրել
wohin ուր
gehen գնալ
wer? ով
was? wessen? ում, ինչի (սե-
ռական հորվի հարց)
wem? ում, ինչի (տրական հո-
լովի հարց)
wen? ում, ինչ (հայցական հո-
լովի հարց)
ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 10
die Fortsetzung շարունակություն
das Zimmer սենյակ
zuweilen յերբեմն
er kennt նա գիտե

der Kolonist գաղութաբնակ
aus-ից
an der Wolga Վոլգայի վրա
ich will յես ցանկանում եմ
wollen ցանկանալ, կամենալ
bestimmt հաստատ, վորոշակի
der Sommer ամառ
im = in dem մեջ
fahren գնալ (վոչ վտարով)
das Bett մահճակալ, անկողին
der Schrank պահարան
der Stuhl աթոռ
hängen կախված լինել
das Bild նկար
das Bild Lenins Լենինի նկարը
der Klub ախումբ
Radio ռադիո
der Lautsprecher բարձրախոս
die Musik յերաժշտութիւն
der Speisesaal սեղանատուն
essen ուտել
das Essen կերակուր
schlecht վատ
die Portion բաժին
doch սակայն
der Appetit ախորժակ
wohin ո՞ւր

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 11

schlafen քնել
jeden Tag ամեն որ
klingeln հնչել
der Wecker զարթուցիչ (զարթեց-
նող ժամացույց)
wecken զարթեցնել
mich ինձ
erwachen զարթնել
ich wasche mich յես լվացվում եմ
die Freiübung ազատ վարժու-
թիւն
ich kämme mich սանրվում եմ
ich kleide mich հագնվում եմ
halb acht յոթ և կես

frühstücken նախաճաշել
trinken խմել
der Tee թեյ
die Milch կաթ
der Zucker շաքար
das Weißbrot սպիտակ հաց
das Schwarzbrot սև հաց
die Butter կարագ
bringen բերել
der Brief նամակ
der Briefträger նամակաբեր
die Post փոստ
die Postkarte փոստկարտ, բացիկ
die Zeitung թերթ
der Bruder յեղբայր
der Assistent ասիստենտ
die Vorlesung դասախոսութիւն
die Chemie քիմիա
die Physik ֆիզիկա
die Geschichte պատմութիւն
die politische Ökonomie քաղա-
քատնտեսութիւն
die Pädagogik մանկավարժու-
թիւն
die Mathematik մաթեմատիկա
zweimal յերկու անգամ
das Laboratorium լաբորատորիա
die Analyse վերլուծութիւն
der Agronom գյուղատնտես
der Mediziner բժշկութեան ու-
սանող
oft հաճախ
das anatomische Institut անա-
տոմիական ինստիտուտ
der Pädagoge մանկավարժ
schon արդեն
an einer Schule մի դպրոցում
als Lehrer իբրև ուսուցիչ
die Fakultät ֆակուլտետ
die Abteilung բաժանմունք
die Disziplin գիտութեան ճշուր
das Gebäude շէնք
befindet sich գտնվում է
zu Mittag essen ճաշել

an die Arbeit gehen աշխա-
տանքի գնալ
zum Beispiel (z. B.) որինակի
համար
die Biologie կենսաբանութիւն
die Statistik վիճակագրութիւն
die Geographie աշխարհագրու-
թիւն
welcher, welche, welches
վորը (ար. իգ. չեգ.)
welche վորոնք
welche Vorlesungen վոր դասա-
խոսութիւնները

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 12

abends յերեկոյան
wieder կրկին
in unser Restaurant մեր ռես-
տորանը
das Lesezimmer ընթերցարան
neben մոտ
wissen իմանալ, գիտենալ
notwendig անհրաժեշտ
meine fernere Arbeit իմ հետագա
աշխատանքը
pädagogisch մանկավարժական
wissenschaftlich գիտական
der Zirkel für neue Sprachen
նոր լեզուների խմբակ
das gefällt mir ինձ դուր է գա-
լիս այս
der Fortschritt հառաջադիմու-
թիւն
schnell արագ
systematisch սխտեմատիկ
die Energie յեռանդ
die Deklination հորվում
dramatisch զրամատիկական
beide Zirkel յերկու խմբակն էլ
lieben սիրել
das Theater
selten սակավ, հազվադեպ
das Konzert համերգ

das Kino կինո
endlich վերջապես
schlafen քնել

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 13

die Zeit ժամանակ
der Monat ամիս
wann? յե՞րբ
wie lange? ի՞նչքան ժամանակ
heißen կոչվել
der Januar հունվար
der Februar փետրվար
der März մարտ
der April ապրիլ
der Mai մայիս
der Juni հունիս
der Juli հուլիս
der August ոգոստոս
der September սեպտեմբեր
der Oktober հոկտեմբեր
der November նոյեմբեր
der Dezember դեկտեմբեր
der Name անունը
stammen ծագում են
aus dem lateinischen լատինա-
կանից
jeder, jede, jedes յուրաքանչյուր
der Tag որ
das Schaltjahr նահանջ տարի
die Woche շաբաթ
bilden կազմում են
der Sonntag կիրակի
der Montag յերկուշաբթի
der Dienstag յերեքշաբթի
der Mittwoch չորեքշաբթի
der Donnerstag հինգշաբթի
der Freitag ուրբաթ
der Sonnabend շաբաթ
beachten ուշադրութիւն դարձ-
նել
alt հին
dieser, diese, dieses այս
die Wochentage շաբաթվա որերը

heidnisch հեթանոսական
 lateinisch լատինական
 christlich քրիստոնեյական
 der Teil մաս
 die Sonne արև
 der Mond լուսին
 die Mitte կեսը
 enthalten պարունակել
 germanisch գերմանական
 die Götter աստվածներ
 der Krieg պատերազմ
 der Donner վոլորտ
 die Liebe սեր
 der Abend յերեկո
 was ist heute ինչ է այսօր
 morgen վաղը
 übermorgen վաղը չէ մյուս օրը
 das Datum թվականը
 wie schreibe ich das Datum?
 ինչպե՞ս գրեմ թվականը
 der Feiertag տոն օր

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 14

der Mittag կեսօր
 der Anfang սկիզբ
 folgen հետևել
 das Ende վերջ
 vor մինչև, առաջ
 die Mitternacht կես գիշեր
 stehen կանգնել
 der Osten արևելք
 der Westen արևմուտք
 der Süden հարավ
 der Norden հյուսիս
 gegenüber հանդեպ
 liegen ընկած լինել
 die Himmelsrichtung աշխարհի
 կողմերը
 die Jahreszeit յեղանակ
 teilen բաժանել
 man teilt բաժանում են
 der Frühling գարուն
 der Sommer ամառ
 der Herbst աշուն

der Winter ձմեռ
 der Schnee ձյուն
 fallen ընկնել, գալ
 auf die Erde յերկրի վրա
 es schneit ձյուն է գալիս
 kurz կարճ
 lang յերկար
 die Temperatur ջերմաստիճան
 niedrig ցած
 kalt սառը
 kommen գալ
 werden դառնալ
 wird դառնում է
 warm տաք
 der Baum ծառ
 grünen կանաչել
 die Blume ծաղիկ
 blühen ծաղկել
 hoch բարձր
 heiß ջերմ, շոգ
 der Regen անձրև
 es regnet անձրևում է
 verblühen թառամել
 die Luft ող
 wieder կրկին
 es wird kalt ցրտում է
 Wie alt sind Sie? քանի տարե-
 կան եք
 alt հին, ծեր, հասակավոր
 ich bin 19 Jahre alt յես 19 տա-
 րեկան եմ
 wie alt bist du? քանի տարե-
 կան ես
 feiern տոնել
 wann feiern wir? յե՞րբ ենք տո-
 նում
 die Stunde ժամ
 die Minute րոպե
 die Viertelstunde քառորդ ժամ
 hell լուսավոր
 wir können մենք կարող ենք
 das Licht լույս
 zeigen ցույց տալ
 hängen կախել

die Wanduhr պատի ժամացույց
 die Tasche գրպան
 die Taschenuhr գրպանի ժամա-
 ցույց
 die Handuhr ձեռքի ժամացույց
 das Zifferblatt թվատախտակ
 der Zeiger սլաք
 die Uhr geht vor ժամացույցն
 առաջ է ընկնում
 die Uhr geht nach ժամացույցը
 հետ է մնում
 aufziehen լարել
 damit վորպեսզի
 gehen գնալ, աշխատել (ժամա-
 ցույցի մասին)
 falsch gehen սխալ աշխատել
 richtig gehen ուղիղ աշխատել
 Wieviel Uhr ist es? } ժամի
 Wie spät ist es? } քանիսն
 Wieviel ist die Uhr? } է
 es ist zwölf 12-ն է
 die Uhr zeigt zwölf 12-ն է
 Es ist 10 Minuten vor 2 ժամի
 2-ից 10 րոպե պակաս է
 es ist 20 Minuten nach 3 ժամի
 3-ից 20 րոպե անց է

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ №15

euer Haus ձեր տունը
 die Etage հարկ (տան)
 die Wohnung բնակարան
 vielleicht գուցե, թերևս
 frei ազատ
 das Land գյուղ
 eng նեղ (նեղված)
 die Familie ընտանիք
 die Arbeiterin բանվորուհի
 die Tochter դուստր
 der Korridor միջանցք
 der Sportplatz մարզավայր
 begleiten ուղեկցել
 ein Stück մի փոքր տեղ

der Freund բարեկամ
 natürlich իհարկե
 die Sekretärin քարտուղար (ուհի)
 die Zelle բջիջ
 sie kommt uns entgegen նա
 գալիս է դեպի մեզ
 schnell արագ
 erwarten սպասել
 eilen շտապել
 wünschen ցանկանալ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 16

die Achtung ուշադրություն
 zirka մոտավորապես
 die Bank նստարան
 liegen ընկած են, գտնվում են
 darauf նրա վրա
 die Feder գրչածայր
 die Mappe պորտֆել
 vor առաջ
 vor uns մեր առաջ
 die Erklärung բացատրություն
 die Präposition նախադրություն
 das Vorwort նախադրություն
 dabei դրա հետ
 zugleich միաժամանակ
 die Deklination հոլովում
 halten բռնել
 das Stück կտոր
 die Kreide կավիճ
 in մեջ
 auf վրա
 links ձախ
 hoch բարձր
 breit լայն
 das Glas սպակի
 durch միջով
 unten ներքևում
 die Stadt քաղաք
 rechts աջ
 hängen կախել, կախված լինել
 an der Wand պատի վրա
 das Bild նկար
 unten ներքևում

geographisch աշխարհագրական
 die Karte քարտեզ
 die Union միություն
 sozialistisch սոցիալիստական
 die Sowjetrepublik խորհրդային
 հանրապետություն
 zwischen միջև
 das Wappen զինանշան
 die Sichel մանգաղ
 der Hammer մուրճ
 darüber նրա վրա
 der Stern աստղ
 neben մոտ
 sprechen խոսել
 erklären բացատրել
 zuweilen յերբեմն
 der Satz նախադասություն
 das Wort բառ
 mit—ով
 mit der Kreide գրիչով
 dann հետո
 die Übungen վարժություններ
 vorn առջև
 für համար
 das Holz փայտ
 sich befinden գտնվել
 links ձախ
 die Ecke անկյուն
 der Schrank պահարան
 über վերև
 der Kopf գլուխ
 elektrisch էլեկտրական
 unter տակ
 der Fuß վոտ
 die Vorlesung դասախոսություն
 machen անել
 Pause ընդմիջում
 eine Pause von 10 Minuten
 ընդմիջում 10 րոպե
 worauf? ինչի՞ վրա
 worin? ի՞նչի մեջ
 woran? ի՞նչի մոտ, ի՞նչի վրա
 womit? ի՞նչով
 woraus? ի՞նչից

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 17

Vorwärts հառաջ
 an die Arbeit դեպի աշխատանք
 einer für alle, alle für einen
 մեկը բոլորի համար, բոլորը
 մեկի համար
 nach հետո
 die Rolle դեր
 sich üben մարզվել, վարժվել
 ich übe mich յես վարժվում եմ
 wir üben uns մենք վարժվում ենք
 bilden կազմել
 der Satz (— es, սեռ.) խոսք, նա-
 խաղասություն
 zu—ին, դեպի, համար
 mit—ով, հետ
 bei մոտ
 nach հետո, դեպի, ըստ
 aus—ից (բացառական հոլով)
 von—ից, մասին
 Immer միշտ
 mit dem Bleistift մատուով
 für համար
 durch միջով, միջոցով, շնորհիվ
 ohne առանց
 um շուրջը
 gegen հակառակ
 wider ընդդեմ
 kämpfen պայքարել
 der Kommunismus կոմունիզմ
 einige մի քանի
 der Kapitalismus կապիտալիզմ
 wo? վճրտեղ
 wohin? ո՞ւր
 hinter հետևը
 neben կողքին, մոտը
 in մեջ
 nehmen վերցնել
 legen դնել
 verstehen հասկանալ
 sich setzen նստել
 der Platz տեղ
 stellen տեղավորել, դնել

vergehen անցնել
 aufmerksam ուշադիր
 der Fortschritt հառաջադիմու-
 թյուն

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 18

Schlesischen Շլեզիայի
 der Weber ջուլհակ, վոստայնանկ
 düster պղտոր, թախծոտ
 das Auge աչք
 die Träne արցունք
 der Webstuhl դաղգյահ վոստայ-
 նագործի
 fletschen կրճտել
 der Zahn ատամ
 das Leichentuch պատան
 weben հյուսել
 dreifach յեռակի
 der Fluch անեծք
 beten աղոթել
 die Winterkälte ձմեռային ցուրտ
 hinein ներս
 der Gott աստված
 die Hungersnot սովածություն
 vergebens իդուր
 wir haben gehofft հուսացել ենք
 wir haben geharrt ակնկալել ենք
 er hat uns gefoppt նա ծաղրել
 է մեզ
 er hat uns geäfft մեզ կապկի
 տեղ է դրել
 er hat uns genarrt մեզ հիմարի
 տեղ է դրել
 der König թագավոր
 der Reiche հարուստ
 unser մեր
 das Elend թշվառություն
 nicht könnte erweichen չկարո-
 դացավ թեթեվացնել
 erpressen զուրս քամել
 letzt վերջին
 der Grosche գրոշ
 der Hund շուն

er läßt erschießen հրացանա-
 զարկ է անել տալիս
 das Vaterland հայրենիք
 gedeihen ծաղկել
 die Schmach ամոթ, անարգանք
 die Schande խայտառակություն
 jede յուրաքանչյուր
 die Blume ծաղիկ
 früh վաղ
 knicken կծկվել, ընկճվել
 die Fäulniß փտություն
 der Moder բորբոս
 der Wurm ճիճու
 erquicken կազդուրել
 das Schiffchen մակույկ
 fliegen թռչել
 krachen ճռճույլ, ճռնչալ
 emsig ջանասիրություն
 Altdeutschland Հին Գերմանիա

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 19

das Gebäude շենք
 die Etage հարկ
 schön գեղեցիկ
 die Treppe աստիճան
 hinauf վեր
 steigen բարձրանալ
 herunter ցած
 heruntersteigen իջնել
 überall ամենուրեք
 das Leben կյանք
 die Bewegung շարժում
 das Summen աղմուկ, բզզոց
 das Surren շուշուկ
 das Bienenhaus մեղվանոց
 unten ներքև
 der Raum տարածություն, սեն-
 յակ
 die Kanzlei գրասենյակ
 die Buchhalterei հաշվապահու-
 թյուն
 das Präsidium նախագահություն
 das Dekanat դեկանատ

verschieden *զանազան*
 die Organisation *կազմակերպութիւն*
 der Kommunistische Jugendverband *կոմյեւրիտութիւն*
 die Redaktion *խմբագրութիւն*
 die Zeitung *թերթ*
 der Haupteingang *գլխավոր մուտք*
 die Garderobe *հանդերձարան*
 die Postabteilung *փոստի բաժանմունք*
 das Büfett *բուֆետ*
 die Kasse *դրամարկղ*
 die Ungeduld *անհամբերութիւն*
 blicken *նայել*
 denn *վորովհետև*
 erhalten *ստանալ*
 das Stipendium *թոշակ*
 der Saal *դահլիճ*
 die Turnhalle *մարզանքի սրահ, մարզասրահ*
 die Freiübung *ազատ վարժութիւն*
 marschieren *քայլել*
 der Arzt *բժիշկ*
 kleiner *ավելի փոքր*
 als *քան*
 etwas weiter *մի քիչ հեռու*
 davon *այդտեղից*
 biologisch *կենսաբանական*
 zoologisch *կենդանաբանական*
 das Museum *թանգարան*
 das Kabinett *կաբինետ*
 die Biologie *կենսաբանութիւն*
 die Zoologie *կենդանաբանութիւն*

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 20

die Aula *համալսարանի դահլիճ*
 sich versammeln *հավաքվել*
 zuweilen *յերբեմն*
 der Vortrag *դասախոսութիւն*

das Fest *տոն*
 das Meeting *միտինգ*
 innerhalb *ներսը*
 gegenüber *դիմաց*
 die Bühne *բեմ*
 der Führer *առաջնորդ*
 schmücken *զարդարել*
 rechts *(դեպի) աջ*
 links *(դեպի) ձախ*
 fremde Sprachen *ոտար լեզուներ*
 die Aufschrift *մակագրութիւն*
 ganz *ամբողջ*
 laufen *վազել, անցնել*
 lang *յերկար*
 zahlreich *բազմաթիւ*
 der Hörsaal *լսարան*
 fast ebenso *համարյա նույնպէս*
 der Stock *հարկ*
 das Lesezimmer *ընթերցասենյակ*
 komm herein! *մտի՛ր*
 sieh! *նայի՛ր*
 die Aussicht *տեսարան*
 die Stadt *քաղաք*
 die Straße *փողոց*
 das Haus *տուն*
 die Fabrik *գործարան*

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 21

klopfen *թխթխկացնել, բաղխել*
 es klopft *թխթխկացնում են, ծեծում են*
 herein *մտի՛ր, մտե՛ք*
 treten *մտնել*
 setze dich! *նստի՛ր*
 nimm Platz! *տեղ բռնի, աթոռ վերցրու*
 wie geht es dir? *ի՞նչպէս ես*
 danke (ich danke) *շնորհակալ եմ*
 es geht mir gut *լավ եմ*
 krank *հիվանդ*
 viel besser *շատ ավելի լավ*
 die Gesundheit *առողջութիւն*
 erkältet *մրսած*

der Schnupfen *հարբուխ*
 der Husten *հազ*
 das Wetter *յեղանակ*
 schlecht *վատ*
 die Kälte *ցուրտը*
 Was hast du für morgen vor?
վաղվա համար ի՞նչ մտադրութիւն ունես
 ich werde machen *յես անելու յեմ*
 die Exkursion *եքսկուրսիա*
 sich beteiligen *մասնակցել*
 lachen *ծիծաղել*
 sich freuen *ուրախանալ*
 wenn *յեթի*
 abgemacht *պայմանավորված, վճռված է*
 merken *նկատել*
 das Gespräch *խոսակցութիւն*
 das Futurum *ապառնի*
 wieso? *ի՞նչպէս*
 die Person *դեմք*
 erzählen *պատմել*
 der Garten *պարտեզ*
 der Führer *առաջնորդ*
 für *համար*
 führen *առաջնորդել*
 erklären *բացատրել*
 der Löwe *առյուծ*
 der Tiger *վագր*
 der Elefant *փիղ*
 der Affe *կապիկ*
 denken *մտածել*
 ausgezeichnet *հիանալի*
 meteorologisch *ոդերեվոլյութաբանական*
 melden *հաղորդել*
 treffen *հանդիպել*
 der Eingang *մուտք*
 Zoo *կենդանաբանական այգի*
 versammeln *հավաքվել*
 natürlich *ի հարկէ*
 lebe wohl! *մնաս բարով*
 bleiben *մնալ*

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 22

der Körper *մարմին*
 bestehen *բաղկանալ*
 der Knochen *վոսկր*
 das Fleisch *միս*
 das Fett *ճարպ*
 die Sehne *ջիղ*
 das Blut *արյուն*
 das Skelett *կմախք*
 hart *կոշտ, պինդ*
 der Muskel *մկան*
 weich *փափուկ*
 sich befinden *գտնվել*
 die Haut *մաշկ*
 der Europäer *յեվրոպացի*
 der Neger *նեգր*
 die Rasse *ցեղ*
 braun *շագանակագույն, թուխ*
 bräunlich *թուխավուն*
 gelblich *դեղնավուն*
 rötlich *կարմրավուն*
 menschlich *մարդկային, մարդու*
 der Teil *մաս*
 der Kopf *գլուխ*
 das Glied *անդամ*
 der Rumpf *իրան*
 der Arm *թեւ, բազուկ*
 die Hand *ձեռք*
 das Bein *վոտք (սրունք) և ազդր*
 der Fuß *վոտի թաթ*
 jeder, jede, jedes *յուրաքանչյուր*
 der Finger *մատ*
 je fünf *հնգական*
 die Zehe *վոտի մատ*
 der Nagel *յեղունդ*
 der oberste *ամենավերին*
 vorn *առջևը*
 das Gesicht *դեմք*
 hinten *հետևը*
 hinter *հետևի*
 der Nacken *ծոճրակ*
 das Ohr *ականջ*
 hören *լսել*

bilden կազմել
der Schädel գանգ
das Hirn ուղեղ
denken մտածել
die Stirn ճակատ
das Auge աչք
sehen տեսնել
die Nase քիթ
riechen հոտոտել
der Mund բերան
der Zahn ատամ
die Zunge լեզու
schmecken ճաշակել
der Nerv ներվ, նյարդ
die Haut մաշկ
fühlen զգալ, շոշափել
der Sinn զգայարան
der Geruch հոտոտելիք
der Geschmack ճաշակելիք
das Gehör լսելիք
das Gesicht տեսանելիք
das Gefühl շոշափելիք
nennen անվանել
blind կույր
taub խուլ
stumm համբ
berühren շոշափել, հպել
greifen բռնել
nehmen վերցնել
geben տալ
werfen ձգել
stoßen հրել
heben բարձրացնել
tragen կրել
laufen վազել
springen թռչկոտել
steigen բարձրանալ (իջնել,
betrachten դիտել
inner ներքին
der Körperteil մարմնի մաս
die Funktion ֆունկցիա
das Herz սիրտ
wissen գիտենալ
hören լսել

klopfen բարախել
die Lunge թոք
fließen հոսել
das Blut արյուն
die Adër յերակ
atmen շնչել
die Brust կուրծք
der Magen ստամոքս
die Speise կերակուր
durch den Mund բերանով
die Speiseröhre վորկոր
verdauen մարսել
essen ուտել
trinken խմել
hungrig քաղցած
durstig ծարավ
voll լիք
satt կուշտ
das Organ որգան, գործարան
funktionieren աշխատել
agen ասել
gesund առողջ
krank հիվանդ
stark ուժեղ
der Schmerz ցավ
gefährlich վտանգավոր
die Krankheit հիվանդություն
die Tuberkulose թոքախտ
die Diphtherie դիֆտերիա
der Typhus տիֆ
die Familie ընտանիք
die Verwandtschaft ազգականու-
թյուն
gehören պատկանում են
die Eltern ծնողներ
der Vater հայր
die Mutter մայր
der Sohn վորդի
die Tochter դուստր
der Bruder յեղբայր
die Schwester քույր
die Geschwister քույրեր ու յեղ-
բայրներ
der Onkel քեռի, հորեղբայր

die Tante մորաքույր, հորաքույր
der Vetter հորեղբոր տղա կամ
քեռու տղա
die Kusine հորեղբոր կամ քեռու
աղջիկ
der Neffe քրոջ կամ յեղբոր վորդի
die Nichte քրոջ կամ յեղբոր աղջիկ
der Großvater պապ
die Großmutter տատ
die Großeltern մեծ ծնողներ,
ծնողների ծնողներ
der Enkel թոռ
die Enkelin թոռնուհի
das Alter տարիք
das Geschlecht սեռ
unterscheiden զանազանել
nach dem Alter ըստ հասակի,
ըստ տարիքի
das Kind յերեխա
der Knabe տղա
das Mädchen աղջիկ
der Jüngling պատանի
die Jungfrau որիորդ
der Mann տղամարդ
die Frau կին
der Greis ծեր
die Greisin պառավ
es gibt կա, կան

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 23

einander միմյանց
helfen ոգնել
lehren սովորեցնել
der Schüler աշակերտ
der Bauer գյուղացի
bebauen մշակել
bearbeiten մշակել
das Feld դաշտ
der Pflug գուլթան
säen ցանել
der Säemann սերմնացան
der Samen սերմ
die See ծով
der Seemann նավաստի

der Dampf շոգի
der Dampfer շոգենավ
der Schiff նավ
der Berg լեռ
der Bergwerk հանքավայր
der Schacht հանքահոր
die Erde յերկիր, գետին
der Schmied դարբին
schmieden դարբնել, կռել
das Eisen յերկաթ
die Schmiede դարբնոց
weben հյուսել
die Weberei ջուլհականոց
spinnen մանել
die Spinnerei մանարան
backen յեփել, թխել
der Bäcker հացթուխ
die Bäckerei փուռ
das Brot հաց
setzen շարել
der Setzer գրաշար
die Setzerei գրաշարանոց
binden կապել, կաղմել
der Buchbinder կաղմարար
die Buchbinderei կաղմատուն
halten բռնել, պահել
der Buchhalter հաշվապահ
die Buchhalterei հաշվապահու-
թյան սենյակ
waschen լվանալ
die Wäscherin լվացարարուհի
die Wäsche լվացք
die Wäscherei լվացքատուն
nähen կարել
die Näh-rin կարողուհի
der Schneider դերձակ
schneidern դերձակություն անել
das Kleid զգեստ
der Mantel վերարկու
die Schneiderei դերձականոց
der Schuh կոշիկ
der Schuhmacher կոշկակար
der Schuster չուստ կարող, կոշ-
կարար

schustern կոշիկ կարել
der Stiefel յերկարաճիտ կոշիկ
die Schusterei կոշիկակարանոց
der Tischler ատաղձագործ
tischlern ատաղձագործութիւն
անել, ատաղձագործել
der Zimmermann հյուան
zimmern հյուանութիւն անել,
տախտակամածել
der Maurer վորմնադիր
mauern պատ շարել, պատել
die Mauer քարե պատ, վորմ
der Fleischer մսագործ
das Fleisch միս
schneiden կտրել
die Fleischerei մսի խանութ
der Koch խոհարար
die Köchin խոհարարուհի
kochen յեփել
die Küche խոհանոց
der Müller ջաղացպան
mahlen աղալ
das Mehl ալյուր
die Mühle ջաղաց
malen նկարել
der Maler նկարիչ
man nennt անվանում ե
nennen կոչել, անվանել
der Handwerker արհեստավոր
verarbeiten մշակել, վերամշակել
das Leder կաշի
das Eisen յերկաթ
das Holz փայտ
der Raum տարածութիւն, տեղ
die Werkstatt արհեստանոց
das Instrument գործիք
das Werkzeug գործիք
der Handarbeiter ձեռքով աշ-
խատող
unterscheiden զանազանել
physisch ֆիզիկական
geistig մտավոր
der Gelehrte գիտնական
der Dozent դոցենտ

der Doktor բժիշկ, դոկտոր
der Kopfarbeiter մտքի աշխա-
տավոր
helfen ոգնել
einander միմյանց
der Drucker տպագրիչ
drucken տպել
der Buchbinder կաղմարար
binden կաղմել
der Pädagog մանկավարժ
der Architekt ճարտարապետ
der Gläser ապակի զցող
der Fachmann մասնագետ
die Fachleute մասնագետներ
verfertigen պատրաստել
der Pflug գութան
die Sense մանգաղ
die Egge փոցիկ
die Säemaschine ցանող մեքենա
die Mähmaschine հնձող մեքենա
die Dreschmaschine ծեծող մե-
քենա
das Feld դաշտ
die Kollektivwirtschaft կոլտնտե-
սութիւն
liefern հանձնել, մատակարարել
das Getreide հացահատիկ
die Frucht պտուղ
das Gemüse բանջարեղեն
die Milch կաթ
die Milchprodukte կաթնեղեն
der Parasit մակաբույծ, պորտա-
բույծ
es lebe կեցցե
brüderlich յեղբայրական
der Bund դաշինք
der Zusammenschluß զորում
die Wissenschaft գիտութիւն
ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 24
der Herbst աշուն
der Anfang սկիզբ
zu Anfang սկզբին
erreichen հասնել

der Standpunkt դիրք, կայակետ
zurückgehen հետ գնալ
etwas մի քիչ
gleich հավասար
gleich lang հավասար յերկար,
հավասար յերկարութեան
mit diesem Tage այս որվանից
kurz կարճ
dunkel խավար
die Wärme ջերմութիւն
abnehmen պակասել
der Zugvogel չվող թռչուն
die Lerche արտույտ
der Nachtigal սոխակ
der Staar սարյակ
die Schwalbe ծիծեռնակ
der Storch արաղիկ
fortfliegen թռչել-հեռանալ
aufsuchen վորոնել
das Land յերկիր
warm տաք
umpflügen հերկել
säen ցանել
Wintergetreide աշնանացան հա-
ցահատիկ
der Roggen հաճար
der Weizen ցորեն
ausgraben փորել հանել
der Garten պարտեզ
reifen հասունանալ
die Frucht պտուղ
der Apfel խնձոր
die Birne տանձ
die Pflaume սալոր
überall ամենուրեք
sammeln հավաքել
die Gabe պարգև
golden վոսկի
die Wiese մարգագետին
mähen հնձել
noch ելի
einmal միանգամ
das Gras խոտ (կանաչ)
die Blume ծաղիկ

absterben մեռնել
das Konzert համերգ
der Wald անտառ
verstummen լռել
der Saft հյութ
der Baum ծառ
der Strauch թուփ
emporsteigen բարձրանալ
das Blatt տերև
das Laub սաղարթ
sich färben գունավորվել
deshalb այդ պատճառով
abwelken թառամել
niederfallen թափվել
nach und nach հետզհետե
dürr չոր
rascheln խշխշալ
leer դատարկ
rauh խիստ, դաժան
kalt ցուրտ
der Regen անձրև
dicht խիտ
der Nebel մառախուղ
einhüllen պատել
bedecken ծածկել
ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 25
der Erlkönig անտառի վոգիներ
թագավոր, անտառի արքա
reiten արշավել
der Wind քամի
der Knabe տղա
wohl լավ
der Arm թև
fassen բռնել
sicher ապահով
halten բռնել — պահել
bergen թագցնել
bang յերկչոտ
das Gesicht դեմք
die Krone թագ
der Schweif գետ, պոչ
der Nebelstreif մառախուղի շերտ
gar շատ, չափազանց

mancher շատ
bunt գույնզգույն
der Strand ափ (ծովի, գետի), յե-
զերք
golden վոսկյա
das Gewand շոր
leise մեղմ ձայնով
versprechen խոստանալ
sei յեղիր
ruhig հանգիստ
bleiben մնալ
dürre չոր
das Blatt տերև
säuseln սոսափել, խշխշալ
fein նուրբ
warten սպասել, ծառայել, հոգալ
schön գեղեցիկ
führen վարել, ղեկավարել
nächtlich գիշերային
der Reihen պար, խմբապար
wiegen ուրորել
tanzen պարել
singen յերգել
einsingen յերգերով քնեցնել
düster մռայլ
der Ort տեղ
genau վորոշակի
es scheinen յերևում են, թը-
վում են
alt ծեր, հին
die Weide ուռի
grau գորշ
lieben սիրել
reizen գրավել, հրապուրել
die Gestalt տեսք, կերպարանք
bist du nicht willig յեթե հո-
ժար չես
brauchen գործադրել
die Gewalt ուժ, բռնություն
anfassen բռնել
er hat mir ein Leid getan նա ցավ
պատճառեց ինձ
das Leid վիշտ, ցավ
grausen սարսափել, փշաքաղվել

geschwind արագ, շտապ
das ächzende Kind հառաչող յե-
րեխա
ächzen ախ քաշել, հառաչել
erreichen հասնել
der Hof բակ, իջևան
die Mühe տանջանք
die Not կարիք, նեղություն
tot մեռած
er war tot մեռած էր

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 26

das Spinnenlied ճախարակի յերգ
Gretchen Մարգարիտ, Գրետա
die Ruhe հանգիստ
ist hin կորել է
das Herz սիրտ
schwer ծանր
nimmer յերբեք
nimmermehr բնավ յերբեք
das Grab գերեզման
vergällen դառնացնել, թունա-
վորել
die ganze Welt ist mir vergällt
ամբողջ աշխարհն ինձ համար
դատարկ է
arm խեղճ
der Kopf գլուխ
verrückt գիժ, խելագար
der Sinn զգայություն
zerstückt փշրված, ցրված
schauen նայել
hinaus դուրս
der Gang քայլվածք, քելք
edel ազնիվ
die Gestalt կերպարանք, տեսք
der Mund բերան
lächeln ժպտալ
das Lächeln ժպիտը
die Gewalt ուժ
die Rede խոսք, ճառ
der Zauberfluß կախարդիչ հո-
սանք

der Händedruck ձեռքի սեղմում
der Kuß համբույր
der Busen կուրծք, այստեղ՝ սիրտ
drängt sich nach ihm hin ձրգ-
տում է դեպի նրան
dürfen համարձակվել
fassen բռնել
halten բռնել-պահել
küssen համբուրել
an seinen Küssen vergehen sollt՝
անգամ յեթե նրա համբույր-
ներից մահանայի
vergehen անցնել, անհետանալ,
վոչնչանալ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 27

zuerst ամենից առաջ, սկզբում
bestimmen վորոշել
der Mensch մարդ
die Zeit ժամանակ
ungefähr մոտավորապես
der Stand դիրք
die Sonne արև
der Mond լուսին
der Stern աստղ
errichten հաստատել
der Stab ձող
der Schatten ստվեր
war էր
schon արդեն
die Sonnenuhr արևի ժամացույց
primitiv նախնական
alt հին
die Ägypter յեգիպտացիք
hatten ունեյին
die Ära թվական
die Schattenuhr ստվերի ժամա-
ցույց
benutzen ոգտագործել
zeigen ցույց տալ
die Nacht գիշեր
die Wolke ամպ
der Himmel յերկինք
gingen sie nicht չեյին աշխատում

unpraktisch անգործնական
anders այլ կերպ
messen չափել
das Wasser ջուր
bauen կառուցել
erster առաջին
das Jahr տարի
sehr շատ
das Gefäß աման
das Loch ծակ
fließen հոսել
langsam դանդաղ
der Tropfen կաթիլ
wenn յերբ
leer դատարկ
füllen լցնել
wieder կրկին
dann հետո
verbessern բարելավել
sich sammeln հավաքվել
heben բարձրացնել
der Kolben մխոց
die Höhe բարձունք
die Zahnstange ատամնավոր ձող
das Rad անիվ
das Zahnrad ատամնավոր անիվ
drehen պտտել, դարձնել
der Zeiger սլաք
anzeigen ցույց տալ
ersetzen փոխարինել
die Kraft ուժ
das Gewicht ծանրություն

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 28

der Jugendverband յերիտասար-
դական միություն, յերիտամիու-
թյուն
tun անել
was sollen wir tun? ի՞նչ պիտի
անենք
weit հեռու, ընդարձակ
glühen բորբոքվել, շիկանալ
heiß ջերմ

die Ferne հեռավորութիւն, հե-
ռուն
der Kampf կռիվ, պայքար
bereit պատրաստ
sagen ասել
hart կոշտ
unerwartet անսպասելի
lernen սովորել
warum? ինչու
der Erdball յերկրագունդ
zwingen ստիպել
sich bäumen ծառանալ
tigerhaft վագրանման
der Stern աստղ
ablassen թողնել
nochmals մեկ անգամ ել
der Führer առաջնորդ
der Held հերոս
wichtig կարևոր
das Ding բան
sprechen խոսել
die Welt աշխարհ
das Wissen գիտութիւն
können կարողանալ
gelingen հաջողվել

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 29

also այսպես
der Flug թռիչք
erwachen արթնանալ
die Ungeduld անհամբերութիւն
vor Freude ուրախութիւնից
morgens առավոտյան
sehen տեսնել
zum Fenster hinaus sehen պա-
տուհանից դուրս նայել
sofort իսկույն
das Wetter յեղանակ
wunderschön հրաշագեղ
scheinen յերևալ
der Himmel յերկինք
das Wölkchen ամպիկ
frühstücken նախաճաշել

eilen շտապել
die Trambahn տրամվայ
fahren գնալ (վոչ վոտով)
laut համաձայն
das Programm ծրագիր
stattfinden տեղի ունենալ
der Hangar հանգար
die Flugmaschine սավառնակ
öffnen բաց անել
gerade ուղիղ
der Flieger ոդաչու
darunter դրանց մեջ
der Stern աստղ
das Aluminium ալումինիում
funkeln կայծկլտալ, փայլփլել
das Silber արծաթ
schnell արագ
die Kabine կաբին, ոդանավում
նստողների բաժանմունք
bequem հարմար
der Sessel թիկնաթոռ
das Tischchen աթոռակ
sogar մինչև իսկ
die Zeitung լրագիր
die Zeitschrift հանդես
praktisch գործնական
gemütlich հաճելի
das Fensterchen փոքրիկ լուսա-
մուտ
ausgezeichnet փառավոր, փառա-
վորապես
die Umgebung շրջապատ
plötzlich հանկարծ
ertönen հնչել
draußen դուրսը
fürchterlich սարսափելի
das Krachen ճոխչ
das Sausen աղմուկ
der Propeller պրոպելեր
die Bewegung շարժում
sich in Bewegung setzen շարժվել
schießen արձակել, սլանալ
blitzschnell կայծակի արագու-
թյամբ

weit ընդարձակ
der Flugplatz թռչավայր
sich erheben բարձրանալ
herrlich փառավոր
der Vogel թռչուն
der Riese հսկա
entgegen ընդառաջ, դեպի
wunderbar հրաշալի
bald շուտ
vergessen մոռանալ
herrlich հիանալի
befreien ազատել
befreiend ազատարար
immer միշտ
höher und höher ավելի ու ավելի
բարձր
kreisen շրջան անել, շրջան գործել
zuerst սկզբում
die Umgegend շրջակայք
wieder կրկին
landen իջնել
schön գեղեցիկ
unvergeßlich անմոռանալի

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 30

für mich ինձ համար
hingehen թափառել
nichts վոչինչ
der Sinn միտք, մտադրութիւն
der Schatten սովեր
sehen տեսնել
das Blümchen փոքրիկ ծաղիկ
wie ինչպես
der Stern աստղ
leuchtend լուսավոր, լույս տվող
das Äuglein աչիկ
schön գեղեցիկ
wollen ցանկալ
brechen պոկել
sagen ասել
fein քնքշորեն
soll ich gebrochen sein պետք է
յես պոկվեմ

welken թառամել
ausgraben փորելով հանել
alle բոլոր
das Würzlein արմատիկ
der Garten պարտեզ
tragen տանել
hübsch սիրուն
das Haus տուն
pflanzen տնկել
still խաղաղ
der Ort տեղ
zweigen աճել
immer միշտ
fort blühen շարունակել ծաղկել
so այսպես

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ № 31

Deutschland Գերմանիա
vor առաջ
hundert հարյուր
das Jahr տարի
als յերբ
Sankt-Gothard Սեն-Գոթարդ
(սարի անուն)
stehen կանգնել
da այն ժամանակ
hören լսել
schnarchen խոսփալ
schlafen քնել
sanft մեղմ, քաղցր
die Hut պաշտպանութիւն,
հովանի
der Monarch միապետ
aussehen տեսք ունենալ
bestehen բաղկանալ
zwischen միջև
dieser այս
der Staat պետութիւն
liegen ընկած լինել, գտնվել
die Zollgrenze մաքսային սահման
die Entwicklung զարգացում
die Wirtschaft տնտեսութիւն
der Weg ճանապարհ

im Wege sein արգելել, խոչըն-
դոտ լինել
zwei drittel յերկու յերրորդ
die Bevölkerung ազգաբնակչու-
թյուն
wohnen բնակվել
das Land յերկիր, գյուղ
die Stadt քաղաք
klein փոքր
die meisten մեծ մասը, մեծա-
մասնությունը
sehr շատ
sogar մինչև իսկ
Provinzstadt գավառական քաղաք
die Industrie արդյունաբերու-
թյուն
schwach թույլ
entwickelt զարգացած
tragen կրել
handwerklich արհեստավորա-
կան, տնայնագործական
der Hochofen դոմնա, բարձր վա-
ռարան
zum größten Teil մեծ մասամբ
noch դեռ ևս
die Holzkohle փայտածուխ
es gab կային
die Dampfmaschine շոգեմեքենա
die Eisenbahn յերկաթուղի
die Postkutsche փոստի կառք
später ավելի ուշ
beginnen սկսել
der Bau կառուցում
die Epoche դարաշրջան
werden դառնալ
stärker ավելի ուժեղ
die Arbeiterklasse բանվոր դա-
սակարգ
damals այն ժամանակ
spielen խաղալ
politisch քաղաքական
die Rolle դեր
das Gesetz որենք
studieren ուսումնասիրել

beginnen սկսել
England Անգլիա
Frankreich Ֆրանսիա
geben տալ
ihnen նրանց
das Agrarland գյուղատնտեսա-
կան յերկիր
stark ուժեղ
feudal ֆեոդալական
der Ueberrest մնացորդ
die Staatsordnung պետական
կարգ
heute այսօր
das Reich պետություն
die Republik հանրապետություն
der Bund միություն
der Staat պետություն
Preussen Պրուսիա
Bayern Բավարիա
Sachsen Սաքսոնիա
Württemberg Վյուրտեմբերգ
durch միջով
fließen հոսել
die Elbe Ելբա (գետ)
teilen բաժանել
die Hälfte կես
östlich արևելյան
westlich արևմտյան
blühen ծաղկել
der Ackerbau գյուղատնտեսու-
թյուն
die Industrie արդյունաբերու-
թյուն

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ N 32

der Schluß վերջաբան
verschmähen արհամարհել, ամոթ
համարել
die Ansicht հայացք
die Absicht նպատակ, մտադրու-
թյուն
verheimlichen թաղցնել
erklären հայտարարել
offen բաց, բացարձակ

der Zweck նպատակ
erreichen հասնել
durch միջոցով
gewaltsam բռնի
der Umsturz խորտակում
aller բոլոր
bisheriger մինչայժմյան
die Gesellschaftsordnung հասա-
րակակարգ
mögen թող
herschend իշխող
die Klasse դասակարգ
zittern դողալ
an ihr նրանում
verlieren կորցնել
als քան
die Kette շղթա
die Welt աշխարհ
gewinnen վաստակել, ձեռք բերել
Proletarier aller Länder, verei-
nigt euch! Պրոլետարներ բո-
լոր յերկրների, միացեք.

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ N 33

wacht auf! վեր կացեք, արթնացեք
aufwachen զարթնել, վեր կենալ
verdammst անիծյալ
die Erde յերկիր
stets միշտ
das Hungern քաղցելը
zwingen ստիպել
das Recht իրավունք
die Glut շիկացած կրակ
der Kraterherd հրաբխի բերան
der Aufbruch պոռթկալը, դուրս
թափվելը
die Macht կարողություն, ուժ
dringen մղել
rein մաքուր
der Tisch սեղան
reinen Tisch machen հաշիվ
տեսնել
der Bedränger ճնշող
das Heer բանակ

der Sklave ստրուկ
nichts վոչինչ
tragt es nicht länger այլևս մի
հանդուրժեք
strömen հոսել
strömt zu Hauf կուտակվեցեք,
միացեք, խմբվեցեք
das Volk ժողովուրդ
hören լսել
das Signal ազդանշան
auf! վեր կացեք, վոտքի կանգ-
նեցեք
letzter վերջին
das Gefecht մարտ
erkämpfen պայքարելով ձեռք
բերել
das Menschenrecht մարդկային
իրավունք
retten փրկել
kein վոչ մի
hoch բարձր
höher բարձրագույն
das Wesen էյակ
der Gott աստված
der Kaiser կայսր
der Tribun տրիբուն, ժողովրդի
ներկայացուցիչ
das Elend թշվառություն
erlösen փրկել
können կարողանալ
wir selber ինքներս
tun անել
leer դատարկ
das Wort խոսք, բառ
arm խեղճ, աղքատ
reich հարուստ
die Pflicht պարտականություն
unmündig անչափահաս, իրավա-
գուրկ
der Knecht ծառա, ճորտ
dulden համբերել
die Schmach ամոթ, անպատ-
վություն
lang յերկար

Inhalt.

I. Das deutsch-lateinische Alphabet und über die Aussprache der Vokale, Diphtonge, Konsonanten u. s. w.

Textübungen.

№ 1.	Übung. Über das Geschlecht der Substantive. Über den Gebrauch des Artikels.	8
№ 2.	Übung. Fragen. Das Zeitwort. 3. Person. Singular. Präsens.	9
№ 3.	Übung. Fragen. Imperativform auf Sie, die Zahlen von 1—12	11
№ 4.	Übung: Fragen. Das Fragewort „wie“. Die Bedeutung des Wortes „man“. Die Farben	12
№ 5.	Übung. Fragesatz. Bejahung. Verneinung „nicht“ und „kein.“ Stellung der Verneinung im Satz	13
№ 6.	Ein Gespräch. Konjugation der Zeitwörter im Präsens	15
№ 7.	Die Zahlen der Grundzahlwörter	19
№ 8.	Die Zahlen. Bildung der Ordnungszahlwörter. Brüche	22
№ 9.	Mein Tagebuch. Deklination des Artikels	24
№ 10.	Mein Tagebuch. Eigennamen. Geographische Eigennamen. Über Wortbildung. Die schwache Deklination	27
№ 11.	Mein Tag. Reflexive Zeitwörter. Personalpronomen. Die starke Deklination	31
№ 12.	Mein Tag. Die starke Deklination.	34
№ 13.	Die Zeit. Die Monate und die Tage der Woche. Die starke Deklination. Plural	36
№ 14.	Die Zeit. Die Jahreszeiten. Die Himmelsrichtungen. Das Zeitwort werden	38
№ 15.	Ein Gespräch. Deklination der Personalpronomen	40
№ 16.	Unser Auditorium. Die gemischte Deklination	42
№ 17.	Wir lernen weiter. Die Präpositionen mit dem Dativ und Akkusativ: wo? wohin?	45

4089

№ 18.	Die Schlesischen Weber. Gedicht von Heinrich Heine.	47
№ 19.	Unsere Universität. Die Wortbildung	48
№ 20.	Unsere Universität. Deklination der Adjektive	50
№ 21.	Ein Gespräch. Redewendungen. Futurum I	52
№ 22.	Der Mensch. Nebensatz.	55
№ 23.	Die Arbeit des Menschen. Wortbildung. Zusammengesetzte Zeitwörter	58
№ 24.	Der Herbst. Vorsilben und Verba. Zusammengesetzte Zeitwörter.	61
№ 25.	Erlkönig. Gedicht von W. Goethe	63
№ 26.	„Gretchens Spinnlied“ von W. Goethe. („Faust.“)	64
№ 27.	Die Uhr. Imperfekt. Schwache und starke Konjugation	65
№ 28.	Lenin und der Jugendverband (Nach A. Sharow, übersetzt von Heinrich Ernst)	67
№ 29.	Mein erster Flug im Aeroplan. Imperfekt. Starke Konjugation. Verkleinerungen.	68
№ 30.	„Gefunden“. Gedicht von W. Goethe	71
№ 31.	Deutschland vor hundert Jahren und von heute	71
№ 32.	Der Schluß aus dem kommunistischen Manifest	73
№ 33.	Die Internationale. Gedicht von Eugen Potier.	73

ԳԻՆԸ 2 ՌՌԻԲ.

АРМЕНГИЗ-ЭРИВАНЬ